

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZERKESZTŐSÉG TELEFON: 1-77
 Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre 150 Lej
 Félévre 600 "
 Negyedévre 320 "
 Egy órára 110 "

XI évfolyam 159. szám
 1928 július 20 Péntek
 * 5688 Ab 3 *

Cenzurat: Suciú

KÖZLEK

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A dornesti idill

Az égbe nyúló bukovinai hegyek között, a kies felkúvú Dornesti állomáson idillikus állapotok uralkodtak éveken át. Egyenesen operettbe illő állapotok. Régi dolog, hogy az élet néha sokkal hihetőlenebb eseményeket produkál, mint amilyen a legesapongóbb fantáziájú költői agyvelő ki tud gondolni. Heltai Jenő „Family hotel” című szatirikus regénye szürke ötlettelenség a Dornesti állomás-beli állapotokhoz képest. Dornestiben ugyanis az történt, hogy az állomásrendőrség személyezte a rendőrfőnökkel egyetemben zsebmetszőbandát szervezett, amely precíz tervszerűséggel fosztogatta a forgalmas csatlakozó állomás utazó közönségét. Az állomásrendőrség személyezte, minthogy nem értette eléggé a zsebmetszés nem művészetét, egy hivatásos zsebmetszőt alkalmazott, aki a rendőrséget szakosított oktatásban részesítette. Rövidesen a dornesti rendőrök és detektívek olyan szakképzettségre tettek szert, hogy gyakran még mesterükön is túlfeltek.

Az állomásrendőrség egész apparátusa jobb ügyhöz méltó buzgalommal működött. Zaharescu rendőrfőnök drákói szigorúsággal tartotta fenn a rendet az állomáson, amely elágazó helye a Dornava felé induló vonatoknak. A leszálló utasokat betelítették egy szűk váróterembe és senkitem bocsátották ki addig, amíg a dornavai vasút indulásra készen nem állott. A tolongó utasok között persze ott voltak a rend éber őrei is, akik közben hűsögesen teljesítették kötelességüket. Minden vonatindulásnál felmentettek néhány zsebet és elloptak néhány bűrpénzt. A zsákmányt pontosan beszállították a rendőrfőnök irodájába, ahol a hivatalos rablóbanda tagjai testvériesen megosztották rajta. Gyakran megessék, hogy egy-egy károsult már ott a helyszínen észrevette, hogy kifosztották és kétségbeesve szaladt Zaharescu rendőrfőnökhöz panaszátelre. Ilyenkor a rendőrfőnök mint lelkesméréses tisztviselő részletes jegyzőkönyvet vett fel és biztosította a károsultat a szigorú vizsgálat megindításáról. Persze mielőtt az állomány kitérte a lábát, a jegyzőkönyv azonnal a papírkosárba került.

Évekig tartottak ezek az idillikus szép napok a dornesti állomáson, míg végre nemrég a banda egyik tagjának tulbuzgósága miatt gyanút fogott a csernovitzi csendőrpáncsnokság és rövid vizsgálat után a dornesti állomásrendőrség egész személyzetét főnököstől együtt letartóztaták. Igaz részvétellel vagyunk eltelve az öltöztetett betörőbanda tagjai iránt, mert hiszen ha ez a szerencsétlen véletlen közbe nem jön, úgy még évekig, talán az idők végtelenségéig folytathatták volna kedves és főleg hasznos szórakozásukat.

Zokszavunk oszupán az általános közállapotokkal szemben lehet, amelyben ilyen események megtörténhetnek. Sőt éveken át rendszeresen folyhatnak felháborodásunk csak ama közigazgatásnak szólhat, amely olyan rendőroket, vagy detektíveket alkalmaz, akik alkalomadtán kőzsek rablóbandává is átalakulni. A dornesti idill kötelességtelenül elszigetelt jelenség, de alig telik el nap, hogy hatóság közegek kisebb, nagyobb visszaéléseiről ne kapjunk jelentést.

Ezek a visszaélések európai formában károsítják ugyan meg a magánosokat, vagy az államot, de annál súlyosabban. Ugyálszik, itt már a levegő van tele azokkal a bacillusokkal, amelyek ezeket a kóros jelenségeket kitermelik. Hiszen itt van a dambovitamegyei fan-

lasztikus méretű petróleumpanama ügye, amelynél az igazságügyminiszter lapjának szavahihető állítása szerint közel hárommilliárd lejjel károsították meg az államot, tehát annyival, amennyit most kilenc hónapi kínos erőfeszítések után a kormány kölcsönképen ki tudott forszírozni a külföldi bankárokból. Es mi történt e szörnyű panama ügyében? Elsimították, agyonhallgatták, holtvágányra tereiték egyszerűen azért mert állítólag több liberális politikus is kom-

promitálva van benne. Hát itt van a kutya eltemelve. Mindaddig, amíg futni hagyják a nagy bűnösöket, nem lehet jogos és igazságos a felháborodásunk a kis bűnösökkel szemben. Mindaddig, amíg büntetlenül lehet milliárdos panamákat elkövetni az állam és a nagyközönség rovására, nem lehet csodálkozni rajta, ha a nagy panamák árnyékában kipusztíthatatlanul felburjánzanak a kispanamák. A purifikációt nem alulról kell kezdeni. Fejtől büzlik a hal.

A miniszterelnök bejelentette a minisztertanácson a kölcsön-egyezmények megkötését

250 millió dollár a kölcsön összege, amelyből 80 milliót ősszel folyósítanak, most csak 20 millió előleget fizetnek. A július 26-án összeülő parlament fogja ratifikálni az előzetes megállapodásokat

(Bucuresti-Bukarest, július 19. Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminiszteriumban ma este hét órakor Bratianu Vintila és Victor Antonescu valamint a külföldi bankok képviselői aláírták a kölcsön-egyezményt. Ez aktus következtében kötheti halogatás után este össze a minisztertanács, hogy meghallgassa a miniszterelnök jelentését a kölcsöntárgyalások eredményéről.

A minisztertanács üléséről a Rador a következő hivatalos jelentést továbbítja: Bratianu Vintila ismertette a minisztertanácson a kölcsönre és a stabilizációra irányuló tárgyalások eddigi eredményét. Expozice szerint a valuta stabilizálása érdekében két operációt kellett végrehajtani.

1. Meg kellett szerezni a külföldi bankjegykibocsájtó intézetek hozzájárulását.
 2. Külföldi kölcsönt kellett megkötötni.
- A miniszterelnök bejelenti, hogy a Banca Nationala helyzetének, valamint a költségvetésnek és az ország gazdasági helyzetének tanulmányozása alapján

a főbb bankjegykibocsájtó intézetek hozzájárulását sikerült megszerezni, másodsor pedig ezek a bankok írásban megállapították az ősszel folyósítandó kölcsönnek lehetőségeit és megállapították az előleget.

A miniszterelnök ezután bejelenti, hogy a kölcsönt francia, angol és amerikai pénzsoportoktól fogja felvenni és e csoportokat a főbb bankjegykibocsájtó intézetek támogatni fogják a kölcsönnek Európa többi jelentős piacain való elhelyezésében. Mindezek után a nemzetközi pénzügyi felhívást fog kapni a kölcsön megszerzésére.

Az expozé alapján a minisztertanács elhatározta:

1. Felkérlik a régenstanácsot, hogy csülörtökre, július 26-ra hívja össze a parlament rendkívüli ülészakát.
2. A parlament rendkívüli ülészakára meg fogja adni az engedélyt a Banca Nationalának, hogy a jegykibocsájtó intézetekkel a megállapodást aláírja és hogy joga legyen a kormány és a Banca Nationala által közösen megállapított árfolyamokon devizát vásárolni.
3. A parlament rendkívüli ülészakára megszavazza azt a törvényt is, amely

lehetővé teszi a külföldi pénzsoportokkal a kölcsönszerződés aláírását.

E kölcsön teljes összege 250 millió dollár, amelynek első részlete 80 millió dollár őszre kerül folyósítására, a 80 millió dollárból pedig nyomban 25 millió dollár előleget kap Románia. Ugyancsak a parlament rendkívüli ülészakára fogja ratifikálni a Franciországgal a háborus adósságokról kötött szerződést, valamint a francia és angol járadék tulajdonosokkal kötött megállapodásokat is.

A miniszterelnök végül bejelentette, hogy a megállapodások lehetővé teszik a lej árfolyamának fenntartását, biztosítják a stabilizációt, további lépést jelentenek az ország pénzügyi és gazdasági konszolidációjában és Románia gazdasági életében egy új korszak hajnalát jelentik.

A tárgyalások befejező akordjai

(Bucuresti-Bukarest, július 19. Az Uj Kelet tud.) A bukaresti tárgyalások — főleg a nagy meglepetésekben — ma délelőlt drámai gyorsasággal befejeződtek. A külföldi pénzpotentátók kijelentették, hogy kölcsönt most nem adhatnak, a stabilizációt most megcsinálni nagyon veszélyes volna, azt ők nem támogatják, de hajlandók egy kisebb előleget adni Bratianu Vintilának, hogy a bankjegyforgalmat szaporíthassa. A miniszterelnök pedig sietve aláírta a megegyezést, kilenc hónapi kínos tárgyalások egyetlen eredményét és elfogadja az előleget, amelyről mindenki tudja, hogy

milliókat felemészítő tárgyalások és milliárdokat elnyelő koncessziók nélkül is el lehetett volna érni.

(Folyt. a 3-ik oldalon.)

A kicsi, de drága előleg

Kereken kilenc hónapig tartottak a nagyszabású kölcsön és stabilizációs tárgyalások, amelyeket ma délelőlt sietve fejeztek be. De hiába várta ki Bratianu Vintila a törvényes kilenc hónapot, a szerencsétlen ujszűött nem jött egészségesen a világra, a nagy megleghen apró és csenevész torzszülötté zsugorodott össze az országot megváltó nagy kölcsön. Csak egy kis előleg lett belőle. Valami hárommilliárd lej. Körülbelül annyi, a mennyit a legutóbbi nagyszabású petróleumpanamára fizetett rá az ország. Ottször annyi, mint amekkora kölcsön ügyében szaladgál most Kolozsvár városa és csak kétszerese annak az összegnek, amivel a főváros háztartását szeretnék szánálni.

Hát ez igazán nem sok pénz, ha meggondoljuk, hogy az állam évi költségvetése több mint tízszer hárommilliárd lej. Ez a summa annyit segíthet az államháztartáson, mint amennyi haszna egy százezer lej évi jövedelemmel bíró emberek tízezer lej előlegből jut. Nem is szólva arról, hogy ez az egészen apró előleg egy kicsit drága is. Kilenc hónapi tárgyalások tömörített pénzt emésztettek fel. A magasrangú főtisztviselőknek egész légiója járta keresztül-kasul csaknem hónapokon keresztül egész Európát, tárgyalnak a kontinens majdnem mindegyik jegybankjával, pénzügyi szakértőkkel és politikusaival. És ezek a nagy apparátussal felszerelt expedíciók rengeteg pénzt emésztettek fel.

Mindezt persze az apró előleg terhére. De ez még nem minden. A külföldi bankárok és pénzügyi szakértők tekintélyes csapata valószínűleg nem ingyen jött le Bukarestbe. Azonkívül hihetetlenül magas összegeket kötöttek ki jutalék címén az egyes közvetítők is, akik nem szívesen bocsátják ki a kezét arra, hogy a kölcsön tallaját kellőképpen előkészítsék a külföldön. Valami kis jelzőkötvény-panama is utnak indult, egy élelmes lap tulajdonos sietve Párisba mentett át egy csomó román kézben lévő jelzőkötvényt, amelyet az államnak ugyan csak ebből az előlegből alighanem reválORIZÁLVA kell majd visszaváltania. De még megközelítőleg sem lehet lemérni azoknak a horribilis veszteségeknek az értékét, amelyek a tárgyalások során egy másuttan tett koncessziók révén érték az országot. Néhány komoly bukaresti sajtóorgánium véleménye szerint a kölcsön, illetőleg az előleg megszerzése érdekében tett koncessziók hosszú időn keresztül mintegy évi két és félmilliárd lejjel terhelik meg a budgetet.

Ráadásul természetesen kamatot is kell fizetni az előlegért, legalábbis nyolc százalékat, de vajában sokkal többet hiszen a száz lej névértékű kölcsönpapirokat alighanem 80-os árfolyamon fogják piacra dobni. Ha mindezeket a költségeket összegezzük, vajjon mi marad meg a hárommilliárd lejes előlegből? Félt, hogy ezzel az előleggel is úgy talál járnai az ország, mint annakidején az Avarescu tábornok által megszerzett kétszázmillió líras olasz kölcsönrel, amelynek felét nem épen használható állapotban lévő fegyverekben kaptuk meg, másik felét pedig elvitte a kamat, a költség és a közvetítési díj. Vagyis a pénz elfogyott még mielőtt produktív célokra lehetett volna fordítani belőle egy banit is, de megmaradt az adósság, amelyet most az adófizetőknek nehéz verajtékából kell visszafizetni.

Röngköt tölgyet

vásárol, ugyszintén ő i ó t

másat is, lehetőleg 40 centől felfelé, de 30 centől is. Feuerstein Kálmán fakereskedő, Cluj, C. Victoriei 61. Csak komoly tételekre kérek komoly ajánlatot

Gyógyít!

jobb elítand

Mit várhatunk az északi sarkvidék felkutatásától?

Kincsek az örök fagy birodalmában

Az északi sarkvidéken több ezer méter mély tenger borítja a Föld szírlárd kergét. Ez a tenger az év legnagyobb részében be van fagyva olyan keményen, mint a páncél. A jég hátán nem könnyű dolog megkeresni azt a pontot, ahol a Föld »sarka« pólusa van. Csakis a csillagok segítségével tudjuk ezt a feladatot megoldani, mert az irányítók, a nehézkes, komplikált műszerek felmondják a szolgálatot, minthogy a mágneses sarok közelében vagyunk. A mágneses sarok nem azonos az északi pólussal, a kettő között tekintélyes távolság van. Hogy a sarkot megjelölhessük, hosszú kísérlet- és észleléssorozatra volna szükségünk, de ez a jég hátán, a nehéz mozgáslehetőségek miatt kivihetetlen. Még ha rajta állnánk is a sarkon, mivel a kemény jégpáncél még a legnagyobb hidegben is állandó mozgásban van, csak egyetlen pillanatra állhatnánk ottan, a következőben már tovább sodródnánk a jégtáblával együtt.

Mit keres az ember a Sarkon?

Tehát nem lehet az utazók, a tudományos kutatók célja az, hogy az Északi Sarknak nevezett pontot megkeressék, ráálljanak és hazájuk zászlaját arra kitűzzék. Lehet ez emberi cél, amelyet egy kis hiúság is előidézhessen, de nem tudományos feladat.

Mert nem is látnánk ott semmi különös? Ugyanazt, amit a saroktól néhány kilométerre is jól szemügyre vehetnek. Sőt, a timenének legnagyobb része a saroktól 100 km. távolságban is ugyanannak látszanék.

Mit keres hát itt az ember? Nem elégíti ki a trópusi tájak buja pompája? A belsőkontinenti magas hegyláncok pazar szépsége, a határtalan őserdők növényvilágai a rohanó folyók szökés és mérhetetlen tenger? Sok neki az embertárs és keresi a magányt? Új szépségeket, új varázst keres a Föld eme elhagyott, zord helyén? Mit keres itt ennyi áldozat árán az ember?

A felfedezőket a tudomány küldi, az ismeretlen megismerésének vágya szelíti a Halál e hideg birodalmába. Sarkalja őket a küzdelem pompás fe-

szültsége. Ők a férfiak, akik a Jég szellemével összemérik erőiket! Küzdenek!

A gyakorlati cél

De vajon vajon nem kapul-e meg a tisztán tudományos önzetlen máz alatt gyakorlati cél is? Mindenesetre. Sok ember jön ide hasznót keresni. Hogy mást ne is említsek, Peary E. Robert, híres amerikai kutatónak is voltak gyakorlati céljai, mikor a sarkvidéki kőszéntelepeket és petróleumnyomokat megtalálta. Ezek a saroktól messze vannak 250–300 km. távolságban, de Peary mégis el akart jutni a pólusra. El is jutott! 1909 április 6-án 133 eszkimókutya, 4 eszkimó és egy néger szolga kíséretében megérkeztek az északi sarkra s ott elhelyezték az amerikai lobogót. Megállapítja, hogy a pólust mély sarki tenger borítja és a jég rajta csak egy óriási jégtábla.

Egyszóval Peary eldöntötte már, hogy a sarkvidék gyakorlati célból csak prémiumot jelent. Természeti kincseket a sarkvidéki szigetek tartalmazznak, főleg kőszén alakjában. Ugyanis Földünkön az éghajlat nem volt mindig ilyen, mit máma. Régi, régi geológiai korokban (jura, kréta, terciár, miocén) korok) trópusan buja növényzete élt a ma jéggel borított szigeten és ezek növényvilágát ma kőszén alakjában ismerjük meg.

Tartalmazznak ezek a rétegek hatalmas jura- és triász kori hullókövet kőszéntelepeket. Ezeket szauriosoknak hívjuk. Sok fájtáuk fordul itt elő. A tudósok ezekre is vadásznak, de ezek csak nekik értékes anyagok.

A nagy összefüggés

Van azonban más és még mindig növekvő mennyiségben várható, ez a sarki tájakat felépítő őstüzetekben telésen, vagy elhíntve megjelenő nemesítés. Tudjuk azt, hogy Szibéria milyen gazdag arany- és ezüstércsekben, még platinában. Még Kanada területén is szép számmal vannak aranybányák. A sarkvidék pedig szervesen összefügg ezzel a világgal. Ha 2000–3000 m-rel apadna a sarki tenger vízszintje, látni lehetne, hogy ez a mai Északi Jéges-tenger nem egy természetes tengerfenéket tölt ki, ha-

nem behatólt egy régi kontinens belsőjébe és előntötte azt. »Transzgrádált.«

Egyszóval geológiailag összefüggést találunk a sarki szigetek és a környező kontinensek között. Ez megmagyarázza azt is, hogy miért van olyan gazdagság nemesfémek dolgában a sark körül.

Részletezni nem akarom a kérdést, csak éppen rámutatok, hogy igen nyomós tudományos indokok teszik valószínűvé, hogy az Új-Szibériai szigetek a sarkvidéki tenger eddig még ismeretlen részén áll szigetsorban folytatódhatnak az északamerikai illetőségű Prince-Patrick szigetek felé. Ha Amundsen 1925–26. évi északsarki repülőútján a sarkon át a Bering-szoros felé vette volna az irányt, aligha nem felfedezte volna ezeket. Azonban nyomós repüléstechnikai okok kényszerítették őt és Nobile (akkor) ezredet, hogy nyilvánosan szeljék át az ismeretlen a Spitzbergák irányában.

A szigetek létezését sejtetik az alábbi körülmények. A Golf-áram behatol a Jéges-tengerbe, de csak a Spitzbergákig jut el, itt visszafordul. Grönland partjai mellett mint keskeny, igen sebes áramlás fut végig az Atlanti-óceánba. Annakidején Nansen szép kis hajóját a Framot az Új-Szibériai szigeteknél befagyasztotta, mert ugy okoskodott, hogy innen a jég északra fog elvonulni. Azt remélte, hogy a jég a befagyott hajót is magával viszi, áticipeli az északi póluson és valahol Grönland táján lerakja. De nem így történt! A »Fram« még a 85° északi szélességet sem érte el és már kiszabadult a jégből a Spitzbergáktól északra. — Kanada és Grönland között a sok zárló jég miatt, amely teljesen eltorlaszolja az utat, nem lehet a sarkvidékre eljutni!

A tenger vize tehát mindig a felszínen, az Atlanti-óceán felé áramlik. A Bering-szoroson át nem folyik egy cseppnyi víz sem.

A sark anyagi előnyei

Tudjuk, hogy a bálnavadászat igen jól jövedelmező foglalkozás északon.

A cetavadászat a sarki tengeri áramok és a jégviszonyok pontos ismerete hiján sokszor a vállalkozók életébe kerül. Alig egy évtizede, hogy a Spitzbergák északi táján, ott, ahol Nobile és társai »teleltek«, befagyott egy vadászhajó s mivel nem voltak elkészülve a teletésre, a skorbut megölte valamennyiüket.

Sokkal érdekesebb állata a sarkvidéknek a fóka. Ez is emlős állat, de szárazon, vízen egyaránt jól mozog. Az eszkimók legfontosabb tápláléka. A főkaném nálunk is igen keresett, drága cikk.

Isen drága jószág a jégesmedve. Erre is szívesen vadászik a kultúremler. Sokszor igen veszedelmesek a jégesmedvék. A Franklin-expedíció egyik mentőexpedíciójának táborába betört egyszer egy és megrögzített. Megette az összes feltörhető konzerveket, az összes csomagolóanyagot, a zsákokat, a nemzetiszínű zászlót, az összes négy tekeres ragasztógumit, az üvegek dugóit, bőrt stb., stb. el sem tudnánk sorolni, mit, mit nem.

A sarkvidéken minden állat fehér bundában jár. Ezek a prémek mind kevesebb cikk. Sarki róka két faja él. Egyiknek bundája hófehér, a másiké kékesfehér.

Szeretik még a sarki nyul prémjét is. Fehér, tömört bundája nagyon kedvelt szűcsárú. Egy baja, hogy igen kicsi az állat. Akkora, mint mifetének egy nagyobb patkány.

Ezekben említem azokat a pro-

Hová megy a víz?

felszíni víz áramlása onnét származik, hogy a tengeri jég edesebb vízből van, mint a tenger vize. A jégképződéskor azt a csodálatos tüneményt látjuk, hogy a megfagyó sós vízből kiválk a só. A sarkutazók ezt használják fel ivóvíz készítésére. A tengervizét megfagyasztják és a kiválasztódott sót eltávolítják. Kétszer, háromszor ismételve az eljárást, egész jó ivóvizet kapnak. A képződött jég mellet marad igen sűrű sós oldat is. Ez olyan sós, hogy nem tud megfagyni.

Ezekből kitűnik, hogy a tenger felszínén felhalmozódott jégtömegekből, ha elolvadnak, igen nagy mennyiségű édesvíz szabadul fel. Ez fenn uszik a sós víz színén, akár az olaj. Ez áramlik szét és folyik az Atlanti-óceán felé. Az Antarktisz körül folyó, áramló édesvizet pontosan ismerjük.

Ez a szétáramló víz egyáltalán nem megy a Bering-szoros felé, hanem mind csak az Atlanti-óceán felé tér el. Olyan eset, mintha egy óriási vályuban folynék az egész víztömeg. Kell, hogy valami gát legyen a Sark és a Bering-szoros között és ez nem lehet más, csak az említett, feltételezett szigetsor, vagy valami nagyobb sziget Ázsia és Amerika közös talapzatán.

Nobile mostani útja alkalmával programul tűzte ki, hogy megkeresse a sziget-csoportot is. Tény, hogy el is repült a vidék felett kétszer — az oda-vissza útjában — de eredményéről kétséges, hogy milyen módon tud majd beszámolni. Pedig óriási fontosságú volna, ha újabb szigetekre találnának. Amint a viharos orosz forradalmak és ellenforradalmak után a szovjetrendszerbe konszolidálódtak a viszonyok, Szibériában elképzelhető lenne: mennyiségű aranyra és ezüstre, rézre és rádiumra akadtak.

Ezek a várt szigetek is gazdagoknak ítélnék nemcsak nemesfémekben, de kőszénben is. Amundsen »amerikai barátai« nagytőkésék. Aki ismeri a nagytőkés pszichológiát, az tudja, hogy van ott mindig egy kevés számítás is az önzetlenség árca mögött. Így ezen esetben is. Amundsennek fel kellett volna ezeket a szigeteket fedezni. Nobilenek is ez volt a számítása.

blémákat, amelyek a legfontosabbak a sark megismerésének kérdésében. Van még egy kérdés, amely a jövőben mind komolyabb szerepet játszik. Nemesak regényírói fantázia az, u. i., hogy Ázsia és Amerika között alagúti vasúti átmenőforgalmat teremtsenek, de ehhez pontos rétegtani felvételekre van szükség.

De akár mennyi áldozatot, lemondást, szenvedést jelent is a sarki kutatás, ahogy szívesen akadtak, kik életüket adták a sarkvidék megismeréséért, mindig lesznek újabb és újabb hősök, kik az emberi jobb kedvéért végleg felfedik az ismeretlenség fátyolát erről a ködös, jéges világról.

Máris újabb, nagy repülőexpedíció készül az északi sarkra Nansen hírneves sarkutazó vezetésével. Ez a minden modern eszközzel felszerelt expedíció bizonyára sok új érdekes adatokat hoz majd a jégvilágból és reméljük, nem is oly sokára a mienk lesz az évmilliókkal ezelőtt született sarki trópusok minden kincse.

— Keréknáros kirándulás. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület kerékpáros osztálya f. hó 22-én, vasárnap távgyakorló keréknáros kirándulást rendez a következő irányban: Torda, Maros-Ludas, Marosvásárhely, Nyárad-Szereda, Szováta, Paraid, Korond, Székely-Udvarhely és vissza. Gyülekezés a Mátyás-ház előtt. Indulás szombaton este 7 órakor. Vezető: Pápai Zoltán. Gyakorlott kerékpáros vendégeket szívesen látnak.

A t... befej

(Folytat)

A kölcsönre v... reket kapott... benne.

Az „Adever... a kőszén estli... létezőit a me... külföldi bank... mára elkészült... és pontos sz... 12 órakor a... ban aláírták... rint két egyez... és a külföldi... se egyezmény... a Blair-cso... lamivel töb... hitelt nyujt... hatatlanul... kibot

A második eg... many opció... Erdékeltség... millió dolláro... mániának.

Ez a két egy... — nem z... bőségét, csupa... ja el őszre. S... szerint a köl... mára és kibot... közölg is lét... állapotás a k... megállapodás... megvalósításra... a Blair csoport... landó Románi... lesz ideje a k... metországgal i...

A megegyez... la, Duca és A... zóti megbeszél... ták, hogy

a parlament... július 26-iká

A rendkívüli... esüörtök, pént... ezen a követke... meg:

1. Felha... Banca Nat... módosításá... szaporításá... alapján.

2. Felha... hogy a lej... és megval...

3. Felha... kölcsöntár... kölcsön me...

A „Lupta“... ker vagy siker... zól, amelyben... hónap óta foly... mentábilis vég... a kölcsönt, sem...

tani és az előle... az országnak... ma, hogy anna... fényt vet a kül... nyainkra. Bra... tetle a csatát... most már köve... fórumokból, ho... lások további... pítja, hogy

Braianu Vin... — Bukaresti je... Braianu Vinile

ülösszaka után... vetési felesleg... ba utazik, ho... tartása. Innen h... utazik a minis...

SELECT és GRAND mozgók

(Grand mozgó a primária udvarán)

Péntek, Szombat, vasárnap és hétfő

(július 20, 21, 22 és 23)

Szibéria

19 felvonásban

Az évad legnagyobb mozieseménye. A film cselekménye a régi cári, a háborús és háboru utáni Oroszországban játszódik. A film bemutatásával egyidejűleg a világszerte ismert, 16 tagból álló

orosz kozáktiszi kórus és balalajka zenekar hangversenyez. Főszerepben Sergej Nicolajevic Vladimir nagyherceg.

Előadások kezdete: **Selectben** vasárnap és ünnepnap d. u. 3-kor, leszállított helyárrakkal. Hétköznap d. u. 5 és 7 órakor. — **Grandban** az előadások kezdete este 9 órakor. **Jegyek** a Select-mozgó pénztáránál d. e. 11 és 1 óra között előre megválthatók.

Eső esetén az esti előadás a Selectben lesz.

A tárgyalások befejező akordjai

(Folytatás az első oldalról.)

A kölcsönre vonatkozólag mindössze igéretet kapott Bratianu Vintila — októberre.

Az „Adeverul” jelentése szerint tegnap a késő esti órákig a tárgyalások során létezőt a megegyezés a kormány és a külföldi bankárok között. Az új folyamán elkészült a megegyezések végleges és pontos szövege, amelyet ma délután 12 órakor a miniszterelnökség palotájában aláírtak. A „Lupta” értesülései szerint két egyezményt írtak alá a kormány és a külföldi tőke reprezentánsai. Az első egyezmény értelmében

a Blair-csoport 20 millió dollár (valamivel több mint 3 milliárd lej) hitelt nyújt Romániának, a halasztatlanul szükséges új bankjegykibocsájtás fedezésére.

A második egyezmény értelmében a kormány opciót ad a francia-amerikai Blair érdekeltségnek, hogy októberig egy 80 millió dolláros kölcsönt nyújtson Romániának.

Ez a két egyezmény — írja az „Adeverul” — nem zárja ki a stabilizáció lehetőségét, csupán annak időpontját halasztja el észre. Sőt mi több, kormánykörök szerint a kölcsön feltételeire, így a kamatra és kibocsájtási arányokra vonatkozólag is létrejött már az előzetes megállapodás a külföldi bankárokkal, ez a megállapodás azonban csak ősszel kerül megvalósításra. Ezt bizonyítja az is, hogy a Blair csoport a kölcsönből előleget hajlandó Romániának folyósítani. Októberig lesz ideje a kormánynak arra, hogy Németországgal is megegyezzen.

A megegyezések után Bratianu Vintila, Duca és Argetoianu miniszterek között megbeszélés volt, amelyen elhatározták, hogy

a parlament rendkívüli ülésszakát július 26-ikára, csütörtökre hívják össze.

A rendkívüli ülésszak négy napig tart: csütörtök, péntek szombat, vasárnap és ezen a következő javaslatokat szavazzák meg:

1. Felhatalmazzák a kormányt a Banca Nationalával kötött egyezmény módosítására és a bankjegyjárgalom szaporítására — a külföldi előleg alapján.
2. Felhatalmazzák a kormányt, hogy a lej stabilizációját előkészítse és megvalósítsa.
3. Felhatalmazzák a kormányt a kölcsöntárgyalások folytatására és a kölcsön megkötésére.

A „Lupta” ma délutáni száma „Siker vagy sikertelenség” címen cikket közöl, amelyben megállapítja, hogy a kilenc hónap óta folytatott tárgyalások igen lamentábilis véget értek. Nem sikerült sem a kölcsönt, sem a stabilizációt megvalósítani és az előleg, amelyet a Blair csoport az országnak nyújt, oly elenyésző summa, hogy annak elfogadása szomorú fényt vet a külföld előtt pénzügyi viszonyainkra. Bratianu Vintila tehát elvesztette a csatát, és a nemzeti parasztpárt most már követelni fogja a kompetens fórumoktól, hogy adják át neki a tárgyalások további vezetését. A lap megállapítja, hogy

Bratianu Vintila elvesztette a csatát.

Bukaresti jelentés szerint egyébként Bratianu Vintila a parlament rendkívüli ülésszaka után intézkedni fog a költségvetési felelősség elosztásáról majd Roayatba utazik, hogy szokott kuráját megtartsa. Innen három hét után Párisba utazik a miniszterelnök.

Fizetésektelen lett az előleget és a kölcsönt folyósító Blair-csoport

Jorga lapja a francia-amerikai pénzcsoport csödjéről tud

(Cluj-Kolozsvár, július 19. Az Uj Kelet tud.) Jorga professzor lapja, a „Neamul Románesc” mai számában valóban európai szenzációt keltő hírt közölt. Eszerint a francia-amerikai Blair csoport, amelynek képviselői kilencnapos huzavona után ma írták alá Bukarestben a 20 millió dolláros előleg folyósításáról és az októberben nyújtandó kölcsön 80 millió dolláros kölcsön opciójáról fizetésektelen lett. A lap szerint a Blair csoport nem képes eleget tenni a Jugoszláviával szemben vállalt kötelezettségeinek. A liberális párt pénzügyi politikájának szem pontjából katasztrófális hírről Jorga

professzor külön vezércikkben foglalkozik és megállapítja, hogy Bratianu Vintila önző pártérdekekből a tőnk szélére viszi az országot.

A nemzeti parasztpárt kolozsvári lapja, a „Patria” ma délutáni számában hosszabb cikket szentel annak a szó szoros értelmében döbbenetes hatású hírnél, amely ha megerősítést nyert, azt jelenti, hogy a kormány óriási költséggel és crisi apparátussal egy fizetésektelen céggel alkudozik már hónapok óta a kölcsönről.

A „Patria” súlyos szavakkal támadja Bratianu Vintilát, és természetesnek tart-

ja, hogy a különböző ugynökök és szel-hámosok légiója ilyen fatális utra csalta a miniszterelnököt. A lap szerint nyitva volt a másik út, amely Népszövetség kereténél vezetett volna a kölcsön megszerzésére. Ezt az utat hangoztatta a nemzeti parasztpárt ama 10 év alatt, mióta még nem szűnt a külföldi tőkével való együttműködést hangoztatni. Titulescu ugyanezt az utat jelölte ki az elmúlt ősszel. Bratianu Vintila azonban nem hallgatott a tanácsokra és tovább ment a maga útján, ami most — a „Patria” szerint — megteremtette katasztrófális gyümölcsét.

Egy zsidó juhásztor tragikus találkozása a granicsár kapitánnyal a mármaroszi havasok között

Báz kapitány előbb tejfelt kért a zsidó pásztortól, azután félholtra verte és elrendelte, hogy tépjék ki szakállát és hajtincseit. Ábramovits Izrael huszonöt napon tul gyógyuló sebekben őrizi a kitépett szakállának emlékeit

(Sighet-Mármarosziget, július 19. Az Uj Kelet tud.) A mármaroszigeti havasokban a napokban a maga brutalitásában páratlan esemény játszódott le, amelynek büntető szankciói legalább is úgy reméljük, nem fognak elmaradni. A granicsárkandelség egyik tisztje, névszerint Báz kapitány a határmenti egyedülálló unalmában különös szórakozást keresett magának és ennek a szórakozásnak természetesen újra zsidó ember adta meg az árát, Avramovits Izrael egyszerű juhásztor személyében. Báz kapitány határmenti tevékenysége ugylátszik egyébként nem nagyon mulatságos: szüksége volt egy kis izgalomra, erre volt jó a zsidó juhásztor. Érdekes, hogy Báz kapitány ur amellet diszkreéten alkarta csinálni ezt az egészet, rá is parancsolt Avramovits Izraelre juhásztorra, el ne árulja senkinek, hogy mi történt vele. A kapitány ur bizonyára tudja, hogy jogi néven a hasonló kilengéseket hivatalos hatalommal való visszaélésnek nevezik és ez mint büntett — a hadbírótság elé tartozik. De beszéljen az itt következő történet, mely a maga meztelenségében mutatja be, hogyan lehet az egyhangu határmenti életben is derűs szórakozást találni:

román társával békésen dolgozott tovább.

Viszik a zsidót a kapitány elé

Este tíz órakor azonban újra megjelent az akolban a kapitány tisztiszolgája, de most felfegyverezve. A katona ráparancsolt Avramovitsra, hogy a kapitány parancsából kövesse azonnal az ezredhez, ahol a kapitány személyesen akar vele beszélni. A kapitány üzenetét azonban a tisztiszolga olyan hangon mondta, hogy Avramovits jogosan feltehet a kapitányi kihallgatástól. Az akolban tartózkodó román pásztrok Avramovits segítségére voltak és a zsidó pásztorttal együtt tiltakoztak az éjszakai megidézétes ellen. Az ellenvelesekre azonban a zsidó pásztort igen kellemetlen, bár könnyen érzékelhető választ kapott, amennyiben a katonára két-háromszor arcába sújtó tenyere felvilágosította arról, hogy a kapitány ur parancsával nem lehet egy zsidónak szem beszállni.

Avramovits megindult a katona előtt, akinek a kapitányához kellett vezetnie őt. A tisztiszolga azonban a lehető legradikálisabb módon értelmezte ezt a vezetést és Avramovitsnak a néhány kilométernyi gyaloguton minden percben éreznie kellett a katona puskatusának kegyetlen ütéseit.

Ami ezután történt azt Avramovits a következőképen mesélte el az Uj Kelet munkatársának:

„Büdös zsidó . . .”

— A határon — meséli a zsidó pásztort — Báz kapitány fogadott és azt kérdezte tőlem, hogy mi a keresni valóm nekem ezen a vidéken. Elmeséltem, hogy a juh-tenyésztésnél és tejtermékek előállításánál dolgozom. Erre a kapitány rám ordított.

— Ti бүdös zsidók! Még ide, a hegyekbe is eljuttok és kiszívjátok a vért az én román testvéreimnek. No megállj te бүдös zsidó!

— Ekkor — beszéli Avramovits — a kezében lévő furkosbottal addig vert, amíg tehetetlenül összerogytam előtte. A földön fetrengve is ütött, amíg a hátamból és egész testemből kiserkent a vér. De ez nem volt még elég. Megparancsolta a tisztiszolgának, hogy vigyen be a sátorba és vágja le szakállamat és pájszomat. A katona előbb kezeivel akarta kitépni szakállamat, ami rettenetes kínokat okozott. Fájdalmamban hangosan sikoltottam, ami egy másik katonát meghatott. Ez közbelépett, mire hóhérom bicskát vette elő és azzal faricskálta le

arcomól a szakált, közben két helyen meg is sebesített.

Egészen megkínózva hagytak aztán fetrengeni a sátorban és reggelig nem nyultak hozzám. Reggel újra a kapitány elé vezettek, aki azt kérdezte tőlem, hogy mit szoktak imádkozni a zsidók, amikor reggel köpenybe burolóznak. Elmondtam neki, amit tudtam, erre a kapitány azt mondta, hogy hazug disznó vagyok, semmisen igaz, amit mondtam, mert a zsidók reggeli imában nem mondanak egyebet csak átkokat a keresztények fejére. Ezért a „hazugságért” újabb verésekben és rugásokban volt részem.

„Irsátok ki a falvakból a zsidókat”

— Közben egy román pásztort, Golia Mihai jött arra, aki meglátta helyzetemet és megkérte a kapitányt, hogy ne kínoztasson tovább. Báz kapitányt ez a közbenjárás műőfelett felháborította. Kijelentette, hogy egy románnak nem szabad egy zsidó vedelmére jönnie.

— Irsátok ki a zsidókat a falvakból, — mondta a kapitány Goliának — Álljatok össze ahányan vagytok és keressétek ki őket, semmi bántódásokat nem lesz. Az én falumban a románok már régen megtették és azóta nagyon bollogok a parasztoz, mert egy zsidó sincs a faluban.

Avramovitsot reggel 9 órakor bocsájtották szabadon, de előbb a kapitány ráparancsolt, hogy ne mondja el senkinek, ami vele történt. A véresre kintott szerencsétlen zsidó pásztort azonnal Mármaroszigetre ment, ahol dr. Balint városi főorvos konstataulta, hogy sérülései 25 napon belül gyógyulnak. Avramovits egyébként Mihályi Gábor vármegyei prefektus előtt is megjelent, hogy az ellene elkövetett brutalitások miatt tiltakozzon. Mihályi Gábor prefektus a legnagyobb felháborodással hallgatta végig a havasi rémdramát és azonnal átiratot intézett a kolozsvári hadbírósighez amely a botrányos zsidóverésben vizsgálatot indítani hivatott.

Mindaddig pedig Avramovits Izrael, aki hattagu család egyetlen kenyérkeresője, ágybanfekve pihen ki sérüléseit, amelyeket a havasi magányában unatkozó granicsár kapitány jól eltöltött éjszakája után őriz emlékében.

Fried Miksa

Hirdessen az Uj Keletben

arcomól a szakált, közben két helyen meg is sebesített.

Egészen megkínózva hagytak aztán fetrengeni a sátorban és reggelig nem nyultak hozzám. Reggel újra a kapitány elé vezettek, aki azt kérdezte tőlem, hogy mit szoktak imádkozni a zsidók, amikor reggel köpenybe burolóznak. Elmondtam neki, amit tudtam, erre a kapitány azt mondta, hogy hazug disznó vagyok, semmisen igaz, amit mondtam, mert a zsidók reggeli imában nem mondanak egyebet csak átkokat a keresztények fejére. Ezért a „hazugságért” újabb verésekben és rugásokban volt részem.

„Irsátok ki a falvakból a zsidókat”

— Közben egy román pásztort, Golia Mihai jött arra, aki meglátta helyzetemet és megkérte a kapitányt, hogy ne kínoztasson tovább. Báz kapitányt ez a közbenjárás műőfelett felháborította. Kijelentette, hogy egy románnak nem szabad egy zsidó vedelmére jönnie.

— Irsátok ki a zsidókat a falvakból, — mondta a kapitány Goliának — Álljatok össze ahányan vagytok és keressétek ki őket, semmi bántódásokat nem lesz. Az én falumban a románok már régen megtették és azóta nagyon bollogok a parasztoz, mert egy zsidó sincs a faluban.

Fried Miksa

Hirdessen az Uj Keletben

Holtvágányra juttatták a hárommilliárdos petróleum-panama vizsgálatát

A hárommilliárdos panama egyszerű lovagias afférrá zsugo rodott össze, mert Dambovitamegye liberális képviselője tetteleg akar elégtételt venni az igazságügyminisztertől, akinek lapja közölte az első leleplező cikket

(Bucuresti-Bukarest, július 19. Az Uj Kelet tudósítójától.) Annak idején hírt adtunk arról, hogy Dambovita megyében az állami petróleum telepek kiaknázása körül hatalmas panamára jöttek rá. A botrányt az igazságügyminiszter lapja a felhivatalos „Universul” sietett kikapartatni s a vizsgálat első eredményei szinte hihetetlen adatokat hoztak felszínre a panama mereteiről. Megállapítást nyert, hogy néhány magasrangú tisztviselő hamisításai segítségével magántársaságok aknázták ki az említett megye területén lévő állami petróleum földeket s rövid két év leforgása alatt fantasztikus nyereségeket vágtak zsebre, mintegy három milliárd lejrel károsítva meg az államot. Az első felfedezések alapján több megyei főtisztviselőt letartóztattak, de nyilvánvaló volt, hogy az állami petróleumtelepek kiaknázása körül egész sereg ember asszisztált, valóságos érdekszövetkezetek alakultak, amelynek számai messze elágaztak.

Mint mondtuk, a panamát a felhivatalos „Universul”, az igazságügyminiszter saját lapja pattantotta ki s így az adatok valószínűségéhez kétség sem férhetett. De már az első napok után nyilvánvaló lett, hogy a vizsgálat folytatása magasabb érdekszférák akadályába ütközik. Az „Universul” két nap után teljesen elhallgatoit, a „Viitorul”

hivatalos kommunikében jelentette be, hogy a panama méreteit eltulozták, sőt mi több, hogy egyáltalában nem volt panama.

Még a máskor oly hangos ellenzéki lapok is szordinos hangon emlékeztek meg a petróleum botrányról, az ország közvéleménye hiába várta az „Universul” által beígért újabb letartóztatásokat és az eset kulisszáinak megvilágítását. Nem telt bele egy hét és alig maradt nyoma a bukaresti sajtóban ennek a panamanak, amely méreteiben minden képzeltet felülmúlt. A nagy hűhóval beharangozott vizsgálat pedig rövid egy hét leforgása alatt tüneményesen lelohadt, hogy aztán teljesen megrekedjen. Senkisémet tartotta kötelességének, hogy válaszoljon a kérdésre:

mi is történt tulajdonképpen a hárommilliárd lejjel, amellyel az államot bizonyos érdekszövetkezetek megkárosították.

kik voltak tulajdonképpen a letartóztatott főtisztviselők büntársai és miért nem fogantatosították ezek ellen is a büntető-törvénykönyv szankcióit?

Ehelyett azonban a panama botrány a legjobb uton van arra, hogy bünygyből politikai sőt személyes természetű konfliktussá degradálódjék. A liberális pártban Stelian Popescu akciója mélyszéges felháborodást keltett. A „Dreptatea” szerint ugyanis a liberálisok nagyon jól tudják, hogy Stelian Popescut személyi motívumok indították arra, hogy a panamával napi hasábjain kirukkoljon.

Stelian Popescu — írja a „Dreptatea” — két okból sietett a petróleum botrányt világgá kiáltani:

1. Hogy megtámadja a Societatea Romana-Africana petróleumtársaságot, amely konkurrensa a Speranta-társaságnak, amelynél viszont Stelian Popescu igazgatósági tag.

* Román, angol, francia, német, magyar, olasz, szláv fordítások. — Levelek, kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások sokszorosítások. Dr. Mandel fordító-iroda Cluj, Str. Ratiu (v. Kötő-u.) 3. szám. Telefon 831.

2. Hogy megbosszulja magát Dumitriu közlekedésügyi miniszteren, aki nem akarta az „Universul” közpörtalását a vasuti állomásokon törvényellenesen favorizálni.

Tény az, hogy Dumitriu minisztert mélyen felháborította az „Universul” cikke.

A panama botrány ügyében bevezetett vizsgálat ugyanis elsősorban a liberális

párt Dambovita megyei szervezetét kompromittálta. Ez a megye pedig a közlekedésügyi miniszter választó kerülete. Dumitriu interveniált Bratianu Vintila miniszterelnöknel is s valószínűleg

ez intervenció eredménye volt az, hogy a vizsgálatot rövidesen holtvágányra toltatták.

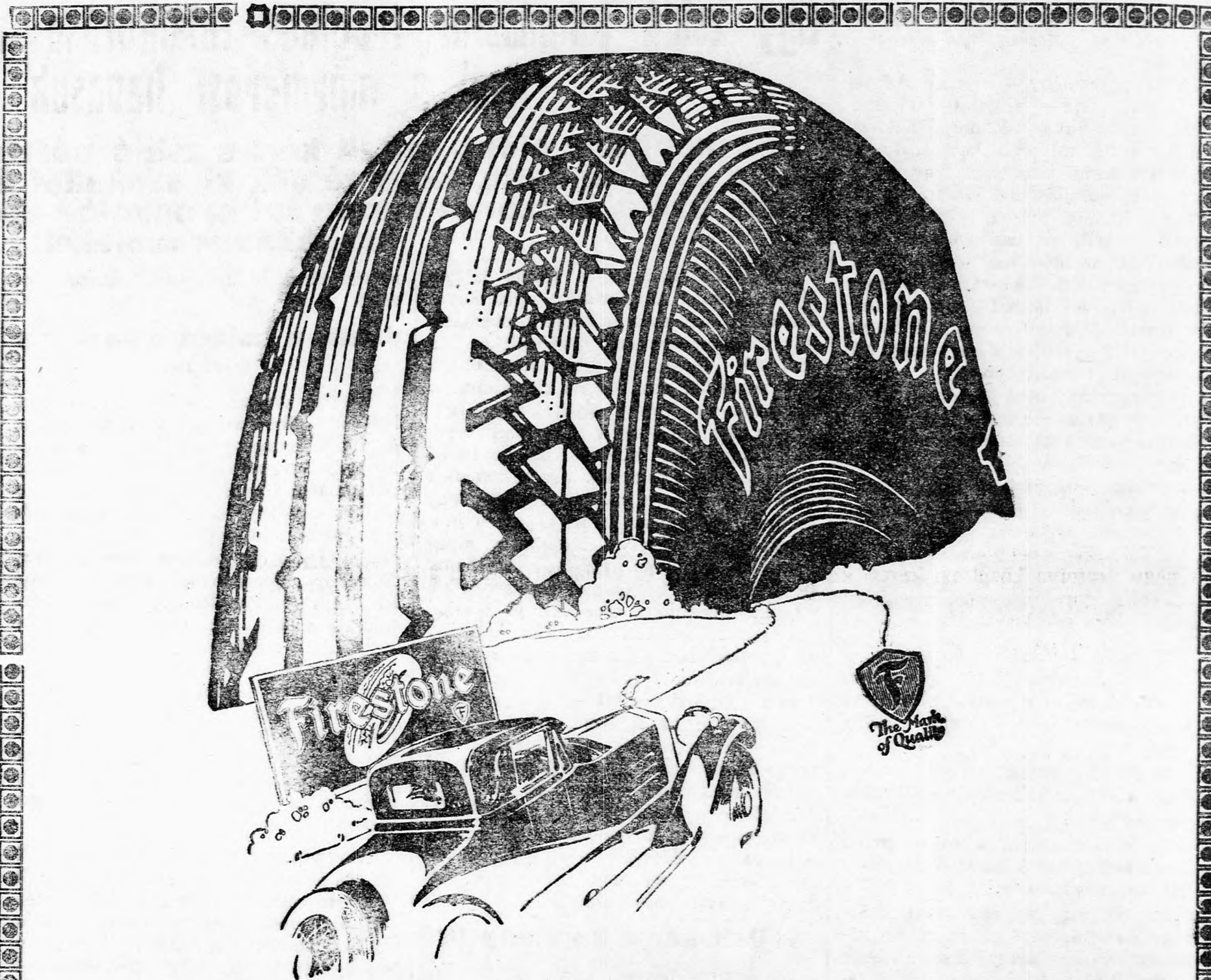
Az ügy azonban nem maradt ennyiben. Irimescu-Candesti Dambovita megyei li-

berális képviselő felkereste az igazságügyminisztériumban Stelian Popescu minisztert és hangos botrányt provokálva mások hallatára nyilvánította nem tulajdonoson hízegő véleményét az igazságügyminiszterrel.

A „Dreptatea” szerint Irimescu a parlament tribünjéről is el fogja mondani Stelian Popescuról, sőt mi több

a harcias liberális képviselő állítólag többek előtt kijelentette, hogy a legközelebbi alkalommal tetteleg fog elégtételt venni az igazságügyminisztertől.

A Stelian Popescu-Irimescu ügyét állítólag lovagias utra fogják terelni a liberálisklub falai visszhangzanak az ügy körül folyó szenvedélyes vitáktól, csak arról nincs szó, hogy mi történt tulajdonképpen a dambovitai petróleum mezőkön, hogy csakugyan megkárosították e az államot hárommilliárddal és ha igen, úgy miért késtnek még mindig a szankciók?

Teljes győzelem!

Gyorsaság és biztonság tekintetében versenyeken az ellenálási próbákön, továbbá millió autó-utas napi használatában a gummiba

mártott **Firestone** kerekek új rekordokat állítottak fel. Nyolc

éven át nyerték meg a FIRESTONE gummival impregnált kerekek

közvetítésével az ötszáz mérföldes versenyeket. A világ autó-

utasai biztonságos és gazdaságos utazást szereznek maguknak,

ép úgy, mint a vezetők, versenyutasok kocsiikat **Firestone**

gummival impregnált kerekkel szerelik fel. Ha FIRESTONE gum-

mival látja el magát, rendkívül sok hasznot ígérhet magának, min-

denekfelett olyan gyorsasági eredményeket, amelyeket röviddel

azelőtt még teljesen lehetetlennek tartottak. Ezek a kiváló gummik

azok, amelyekkel a vezető autógyárak szerelik fel kocsiikat:

Firestone

a legnagyobb kilométerszám-teljesítmény az ön pénzéért.

Az Uj Kelet zsidóság Főszerkesztő Felelős szerk z Uj Kelet forrás

Mussolini nincs

Ro aki bizá Za Ró solin kila gatá kezé

Aebszélz vontatott vo sém eddies kódik:

— Hallom Baldwin min angol minisz röl nyilatko nem gondolt

Egyre új szölitások. h mondom, ho majd Madrid verához, aki amig a nép é üle bizalmá cbeszélésen latkozatairól a megiegyvé

— Spanyo van. Kétszer ország. lako csak 24 mill

A beszélge szágra terekő — Legutó

ben — mon san vázoltat mat az euró zolag és ezz szág kül-olt

— Dél-ol elretésbe e ket érdeklo Mussolini a hogy Dél-ol

— A híres a valóságnak toztatás, ez a trák-magyar kantiai tegna öreg paraszt metül beszélt

komban már miniszteri biz ruzfuzdaság vizsgálasára. lom azonban

lveket amugy nom foglalkoz dést a fascizt olyan egvéme talán nem 20 m szítani

— Eltemett lentik: Tegna nával Gioliti kat. A király volt külügym

tésen. A rava nyi diszörtség egész a temet olasz államfér hátralénett. m

— A belga tr emberek inzul lentik. A belg lemetlen incid rosházáról jöv trónörökösné-

mand fiatalom a trónörökösné tőleg kiáltozni a flamandok n

kös az inzultu

A jövő szezon film ujdonságai

Berlin, július 16.

A mozikban már hónap óta nincs premier, ellenben a nagy filmköcsönző-vállalatok most kezdik bemutatni meghívott közönségnek a jövő szezon ujdonságait. Két délelőtti öt filmet pergettek le az egyik kurfürstendamenti Ufa-moziban. Az öt film közül egy egészen ragyogó, egy egészen rossz, a többi három közepes.

Az ösa Fox-szenzáció Európában készült, a híres „Die Hase”-film nagy-szerű rendezője, Hans Behrend vitte vászonra a „Dyckerpotts Erbe” című színdarabot. A megfilmesített színdarabok rendszerint rosszak: ennek a kedves komédiának azonban abszolútúé nincsen szimpátszága. A darab arról szól, hogy a megboldogult Dyckerpott undorítóan ronda kutyájára hagyta az egész vagyonát, amit a főrvényes örökösök csak akkor kaphatnak meg, ha együvé költöznek a Dyckerpott-villába a kutyához és azt váltvetett buzgalommal ápolják. Hogy a kutyá elmulása után kité lesz a vagyon, azt a lepecsételt pótvégrendelet árulja el, amit egyelőre nem szabad felbontani. A rokonok talje sötét az elhunyt kívánságát és össze-kötöznek az ebbel, amely terrorizálja őket, pokollá teszi az életüket úgy-hogy végül is formálisan összeesküsz-nek ellene, el akarják tenni láb alól. A családfe és az egyik vénkisasszony-rokon megmérgezték korbácszt helyeznek el az utcáron, amiből ugyan az elké-nyeztetett kutya nem eszik, de másnap félb csirkét döglőtlen találják. A me-rénylatterv kiderül, a közjegyző össze-nylja a kijelölt utó örökösöket, de épp a tanácskozás alatt az egyik unokaöcs, aki már unja az egész komédiát, szó-nélküli agyonüti a kutyát, mert a meny-nyas-zonyát megharapja. A többi rokon boldog, hogy ennek a számlájára most öt jutnak az örökséghez, de a pótvég-rendeletből kiderül, hogy Dyckerpott arra az esetre, ha a kutya természetes halállal halna meg, jótékonycélra, arra az esetre azonban ha valakiben lenne annyi erkölcsi bátorság, hogy eltenné láb alól a ronda dögöt, a teljesre hagy-ja a vagyonát.

A közpolgári kapzsiságnak ezt a mu-ltáságos szatirját Behrend talán még ma-róbb gunnyal vitte vászonra, mint aminővel a „Hase”-ban csufolta ki ugyanazt a légtörést és gondolkozást.

A megfilmesített színdarabok rend-szerint rosszak: erre példa mindjárt a „Nő a kiapadon” című Lily Damita-film amit Robert Wiene, a *Caligari* világhírű rendezője vitt vászonra dr. *Bárdos* Arthur szcenáriuma alapján. Talán nem Bárdos lehet róla, hogy ez a film ki-bíróan unalmas és talán nem is Wiene, hanem az a hozzá nem értő pénzesember, aki ezt a színdarabot kiválasztotta. Lily Damitáért kár, hogy csupa szemensze-delt rossz filmben hozzák ki esztendőnk óta.

A rendező-öcsök közül végre bevált egy: az előbb említett Robert Wiene írt egy „Heut spielt der Strauss” című filmoperett-librettót az idősébb és ifjabb Johana Straussról, amit az öcses, *Conrad Wiene* rendezett. A darab egész ki-fogástalan, mindenestre sokkal jobb, mint ha a világhírű báty rendezte vol-

na. (Hogy tudja Wiene a *Caligari*t me-rendezni? — örök freptély marad.) Vi-szont Robert Wiene sokkal inkább ép-készláb manuscriptekt tud írni, mint

Nagyvárad városi tanácsa viharos ankéton tiltakozott feloszlataása ellen

(Oradea-Nagyvárad, július 19. Az *Uj Kelet* tud.) Nagyvárad feloszlataására ítélt városi tanácsának ma újabb izgalmas napja volt. *Miloteanu* miniszteriumi vezérinspektor, aki tudvalevőleg a belügy-miniszterium kiküldetésében vizsgálja fe-lül a város ügymenetét, ma délután an-kétra hívta össze a városi tanács tag-jait, amely rendkívül viharosan folyt le. Az anket első felszólalója *Negulescu* Athanasiu tanácsos, a váradi kereskedel-mi kamara elnöke volt, aki erőshangu kritikát gyakorolt a várossal szemben megindult hajszá ellen. Konkluzióképen kijelentti, hogy a tanács feloszlataására nincsen ok, de ha

a feloszlataás mégis megtörténik, a kiirandó választásokon a teljes váro-si tanács jelöltetni fogja magát és egészen bizonyos, hogy teljes sikerrel.

Dr. *Simonca* György kijelentti, hogy a verdiktöt a város polgársága adja meg, amely pedig meg van elégedve a városi tanáccsal.

Ezután *Miloteanu* vezérinspektor felol-vasta a belügyminiszterium rendeletét, a mely megbizta a városi tanács ellen el-rendelt vizsgálat levezetésével. Utána uj-ra *Negulescu* Athanasiu szólalt fel, aki sértésnek találja, hogy a városi tanács

aminőköt neki írnak. A film főszerepöt *Alfred Abel* nagy rutinnal és a filmope-retektől való szemellátható umdorrul játssza. A film nem az én zsánerem, de nagy publikum-siker lesz.

A negyedik film az amerikai vigjá-bék, ideiglenes címe: „*Emil és Schlemiel* az emberevők közt.” A cím savanyu „öt-lelessége” pontosan fedi a darab nyó-ját, egészen kár volt pályázatot kiír-ni új címre. A cselekmény még egy egyfelvonásosra se futná, a szereplők még egy egyfelvonásos főszerepben

sem válnának be: ha egy amerikai film-gyengé, akkor aztán nagyon gyenge... Hogy milyen nagyon gyenge, azt az ötödik film, egy *Tom Mix*-historia bizo-nyította be. Először láttam a híres *Tom Mix*-et és nem értem, hogy mit ottk ezen az ellenszenves figurán az embe-rek? Az nem fontos, hogy rossz szí-nész és hogy a szóbanforgó darab, amelyben *Mix* ur egy lovaspólo-csibirt játszik, blöd — ó, maga antipatikus. Nem lehet az arcát kibírni. Csámpás. Miért sztar az ilyen ember? (s. k.)

tagjait egyenként hívták meg az an-kétra, holott a vizsgálat az egész tanács és nem az egyének ellen indult meg. *Miloteanu* miniszteri rendeletre hivatkozta és ezzel indokolja a tanács tagoknak egy-nyenként való meghívását és elrendeli a névsorolvasást. A vezérinspektor kijelen-tésére általános megbotránkozás támadt.

Dr. *Erdélyi Sever*: Névsort csak a pri-már olvashat fel!

Miloteanu kijelenti, hogy neki rende-lelték a vizsgálatot. Kijelentti, hogy neki rende-lelték a vizsgálatot. Kijelentti, hogy neki rende-lelték a vizsgálatot. Kijelentti, hogy neki rende-lelték a vizsgálatot.

Dr. *Egri Gergely* memorandumot ol-vasott fel, amelyet huszonhárom közgyü-lési tag írt alá. A memorandum felolva-sása ötven percig tartott, amely idő alatt többször viharos taposok szakították félbe a felolvasást. Konkluzióképen a memo-randum megállapítja, hogy a tanács fel-oszlataására nincsen ok. Rövid vissza-pillantást vet a memorandum a városi tanács történetére és megállapítja, hogy

1926 szeptemberében, amikor ez a tanács megkezdte működését, kaotikus állapo-tok uralkodtak a városházán. A tanács helyzete nagyon nehéz volt, mert a köz-igazgatási törvénynek nincsen végrehaj-tási utasítása, a városoknak nincsen pénzügyi autonómiájuk és csak a rigo-rózus költségvetésen belül mozoghatnak.

A memorandumot felolvasása után át-adták *Miloteanu* vezérinspektornak, aki azonban

nem igazolta annak átvételét azzal indokolással, hogy a jegyzőkönyve amugyis bekerül.

Ujra *Negulescu* Athanasiu szólalt fel, aki a miniszteriumot vádolja, mert soha nem küldött utasítást a városnak. A ve-zérinspektor által felolvasott pontok kö-zött a belügyminiszterium többet jóváha-gyott, tehát a belügyminiszterium a vizs-gálatot saját maga ellen rendelte el.

Ezután dr. *Rozvány* Emil adott át egy memorandumot *Miloteanu*nak, amit né-hány városi tanácsos írt alá a tanács fel-oszlataása ellen tiltakozva. Ezután *Mauro-din* Athanasiu tanácsos kéri az inspek-tort, óvja meg a várost a fölösleges iz-galmaktól, majd *Dragomir* Silvius és dr. *Havas* Sándor felszólalása után a viharos lefolyású anket véget ért.

A békeszerződések revíziója mellett döntött a francia szocialista párt

Továbbra is Paul Boncour fogja képviselni Franciaországot a Népszövetségben

(Páris, július 19. Az *Uj Kelet* tudós-tójtól.) A francia szocialista párt nem-zeti tanácsa, mint azt jelentettük, az el-múlt vasárnap és hétfőn a világpolitikára is fontos kihattással levő tárgyalásokat folytatott. Franciaországot a Népszövet-ségnél tudvalevőleg *Paul Boncour*, a ne-ves szocialista-vezér képviseli, aki ellen a pártban támadások hangzottak el, hogy nem képviseli a francia delegációban eléggé a leszerelést és a békerezítőt, ami tudvalevőleg a szocialisták legfontosabb követelménye. Miután több szónok *Paul Boncour*nak, a népszövetségi delegáció-ból való kivonását követelte, maga *Bon-cour* emelkedett szólásra és mindenek-előtt óva intette a pártot attól, hogy tu-sokat hangsúlyozza a revíziót, mert ezzel — *Jaurès* szavaival élve, — gyújtófák-lyát visz végig Európán. Kijelentette to-vábbá, hogy egy szocialista jelenléte csak akkor helyeselhető a polgári kor-mány képviselőben, ha az ország kül-politikájá megengedi neki, hogy a békét és a szocializmust szolgálja.

— Amióta — mondotta *Paul Boncour* a népszövetségi delegátus tisztségét vi-selem — a francia külpolitika folyton a béke fennmaradása érdekében dolgozott. Nem kell külön rámutatnunk arra,

hogy abban az esetben, ha a francia kül-politikában e tekintetben elhajlás jönne, akkor én egy pillanatig sem tartanám meg mandátumomat. Én Genfben minde-nekelőtt a béke fennmaradásáért dolgo-zom és e gigászi művel szemben a szo-cialista párt belpolitikai gondjai egészen mellérendelt jelentőségűek.

A későbbi tárgyalások során *Paul Faure*, a párt vezértitkára annak a meg-győződésnek adott kifejezést, hogy szo-cialista képviselő egy polgári kormány megbizásából a párt alapelvei megsér-tése nélkül, nem vehet részt a genfi dele-gációban. Mindazonáltal azt hiszi, hogy *Paul Boncour* megmaradhat Genfben, minthogy ezuttal egyéni és érzelmi kér-désről van szó. *Renaud* a párt jobb-szárnyának képviselője energikusan kö-vetelte *Boncour*nak a delegációban való megmaradását. A délutáni ülésen *Paul Faure* határozati javaslatot nyújtott be, amely a következőképen hangzik:

„A francia szocialisták nemzeti ta-nácsa újból leszögezi az 1919-ben már precizizott álláspontját a békeszer-ződésekre vonatkozólag. Eszerint a nemzetközi szocializmus tartozik min-den erejével a békeszerződések reví-ziójáért harcolni, hogy e szerződések-

ből eltűnjenek az igazságtalanságok és hogy ezek helyett a népek örendelke-zési joga a lehető legnagyobb fokon érvényesüljön a szerződésekben. Ez a revíziós-folyamat azonban egészen ter-mészelesen csakis békés uton törté-nhetik. Franciaországban a revíziót elő kell készíteni parlamenti kritika által. Meg kell támadni a kormányt, vála-hányszor tilkos szerződésekben külön megállapodásokkal nehézségeket gör-dítene a békeszerződések békés reví-ziója utjában.

A javaslat követeli az általános lesze-relést és kijelenti, hogy a békebíróságok intézményét meg kell teremteni, mert a tartós békét csak ez biztosíthatja. Köve-teli továbbá a Rajnavidék azonnali és föltétel nélküli való kiürítését. A szava-zásnál a javaslat 2129 szavazattal győ-zött az ellenjavaslat 846 szavazattal szemben. Franciaország szocialista pártja a közeli brüsszeli kongresszuson tehát a békés revízió, az általános lesze-relés és a megszállott területek azonnal való kiürítése mellett fog állást foglalni.

A tanács megválasztotta a 60 tagu de-legációt, amely a brüsszeli kongresszu-son képviseli a francia szocialistákat.

Has

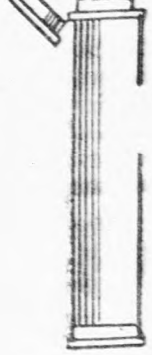
(PARIS.)
A legelőny-sabban m
Aranyozott el-tartalekrudasc
raktá b n ka
PARFUMERIA

— Eljegyz
kolt és Gró
gyesek. (Mi
lyett.)

— Alatok
linből jelent
természetud
ban kísérlet
cájának meg
ból különböz
ki és eredm
pitani, hogy
bő-kevésebé
ls, ha ala
Amerikában
tek, a kísérle
tanasztalatai
ni, hogy a le
német juhász
állat körülbe
tud követni.
lyek közül
kapcsolás uti
tya négy sika
amelyben cig
azt hitték, ho
hallgat, hane
ltaít figyelni
és a parancsot
róla, hogy a
végrehajtani
olyankor, am
és a szomsz
hangját. Erd
próba, amit k
kiéhezett kut
vevéves utve
órák múlva t
Másodszor a
kiismerték m
lapították, ho
patkányok a
lette professz
zett. Ezeknek
sokkal gyöng
majmok tanu
kutyáknak.

— A nemz
onái kongres
A napokban
munkásegves
gresszusa. A
ról tárgyalta
munkást a m
dalmi viszony
világnézet el
Hammis a m
regenerációja
isteni hát szel
polgármestere
tette, hogy a
gár feladata
magában, me
let a nagy
kongresszus
nacionál elnö
viselőt válas
dében kiemelt
szolidaritásán

Használjon A ajkaira

ártalmatlan, tartós ruzs, amely diszkrét és permanens színt ad, amely tetszik önnek és egyúttal tetszetőssé is teszi önt.

Az új VIOLET RUSZ

(PARIS, Bd. DES ITALIENS 29.)

a legelőnyösebb, mert a legtartósabbban megmarad az ajkakon.

Aranyozott elegáns tubusban ára 130 lej, tartalektrudacska 60 lej. Minden jobb illatszer-raktá bin kapható. Románia részére a főraktár: PARFUMERIA ELITEI, - București, Cală Victoriei 39.

Nem létező házakat és Potemkin falvakat épített egy korrump orosz társaság

Óriási vesztegetési botrány Oroszországban

Moszkva, július 19. Még alig multak el a Schachty-pör hullámai, máris újabb szenzációs tárgyalást kezdett Charkowban a legfelsőbb bíróság. Egy óriási vesztegetési perről van szó, melynek ugyan nincsen politika háttere, de az események élénken regisztrálják a válságba jutott orosz gazdasági életet.

Charkowban ugyanis már évek óta több ezer munkásházat építenek, illetőleg nem építenek, de a valóságban, mint háztulajdonosok szerepelnek, dacára annak, hogy a szabadság, vagy fabarokokban laknak. Az építkezéseket intéző központi irodában óriási korrupció uralkodott. A vezetőktől

kezdve a kifutó fiúig egy érdekszövetkezet volt, mely hafflatlan aranyu sikkasztásokat folytatott. Az eddigi megállapítások szerint az eltulajdonított összegek meghaladják a 30 millió rubelt. Az ellenőrző hivatalok tisztviselői vesztegetési pénzeket kaptak, melyeket pontosan minden hónap elsején kifizettek. Az építendő házaknak csak kis töredéke épült fel, ezek is olyan anyagból készültek, hogy pár hét múlva lakhatatlanná váltak. Ezeket az üzelmeket éveken keresztül folytatták, míg nemrégiben leleplezték az egész társaságot. A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Tudósek között már megszűnt a vita mind, Banában találtak a legtöbb vitamint

töttek s ezzel szemben ugyanabban az esztendőben 180.833 házaspárt választottak el. 1927-ben s valószínűleg ebben az esztendőben is, a házasságkötések száma jelentékenyen kisebb, de ezzel szemben a házassági elválások száma csak nagyon jelentéktelenül csökkent. A legtöbb házasságot a férfiak a feleségével szemben tanusított kegyetlen bánásmódiá és hűtlen elhagyás miatt bontják fel s majdnem mindig a férfi hagyja el a feleségét, úgyhogy a vállópörök 95 százalékban a házasságot a férfi hibája miatt bontják fel.

Dr. Nosedá szab. szappantörő, akassza fel a Lyukas pipere sz. pparát, nem másk szét. - Kapja minden sz. közl. b. b.

— **Ujabb módosítások a vasuti menetrendben.** A mai nappal a CFR vezérigazgatósága újabb módosításokat fogantatott a vasuti menetrendben. A 205. számú személyvonat májól kezdve Brassóból 5.40-kor indul és 12.47-kor érkezik Nagyszebenbe. A 2123. sz. vegyesvonat 12.30-kor indul Brassóból és másnap 12.47-kor érkezik Szebenbe. A 2125. számú személyvonat 17.05-kor indul Brassóból és 20.23-kor érkezik Fogarasra. A 2127. számú vegyesvonat indul Fogarasból 3.40-kor érkezik 8.18-kor Szebenbe. A 2124. számú személyvonat indul Szebenből 11-kor, érkezik Brassóba 18.38-kor. A 206. számú személyvonat indul Szebenből 4.20-kor és érkezik Brassóba 11.27-kor. A 2126. számú vegyes indul Fogarasból 3.50-kor és 7.04-kor érkezik Brassóba. A 2128. számú vegyesvonat indul 17.05-kor Szebenből és 21.30-kor érkezik Fogarasra. A 205. számú személyvonatoknak Brassóban a 305. számú bukaresti személlyel és a 22. számú aradi személlyel Tövisen van összeköttetése. Ugyancsak a 205. számú személynek Szebenben összeköttetése van a vizaknai és a nagydizsnódi személyvonatokkal. A 206. számú személyvonatoknak Brassóban a 41. számú nagyváradi, a 6. számú bukaresti, valamint a 419. számú bretkui személyvonattal van összeköttetése. A 2123. számú személynek Brassóban a 4. számú bukaresti és Tövisen a 6. számú aradival van összeköttetése.

RADIO Marosvásárhelyen **Révész Ernő**

* Reuma, csusz és köszvény elleni biztos gyógyulást talál Bizusán (Büddöspataka) Szamosmegye, Dej-Nagybánya vonalon. Vasuti megálló szemben a fürdővel. Napi penzió 4-szeri elősörangu étkezéssel és 1. oszt. fürdővel 210 lej. Ugyanaz kóser kosztal 220 lej. Előjegyzések Bizusa fürdőigazgatóság Heanda címre küldendők.

•••••
Hidressen az „Uj Kelet”-ben

— Apa és fia tragikómikus találkozására tíz év múltán, Londonból jelentik: Régi tapasztalat, hogy a véletlen néha elűre fura komédiákat szövöget, amilyenek talán hihetetlennek látszanak még regényes történetekben is. A Viktoria-pálvaudivaron kezdődött a zset. Egy detektivben gyanú keltett egy kopotrúháju rongvoscipőjű fiatalember, aki egy drágának látszó bőrönddel sietve igyekezett elhagyni a pályaudvart és eközben zavartan nézegetett hátra, mintha félt volna valamitől. A detektiv mindent nyomában volt és leste, hogy hova fogja vinni a bőröndöt. Végre, uccaról-uccára való boldogulás után egy külvárosi ócskaruhás bolthoz érkeztek. A fiatalember bement a boltba a bőrönddel és ott halkán kezdett tárgyalni a boltossal, majd késével hozzálátott a bőrönd zárának lefeszítéséhez. A detektiv, aki észrevétlenül leste kívülről ezt a jelenetet, az ajtó mellé akasztott ócska ruhákat nézegetve, hirtelen betoppant a boltba, megragadva vállán a fiatalembert és rákiáltott: «Maga ezt a bőröndöt a Viktoria-pálvaudivaron lopta!» A fiatalember remegni kezdett és a detektiv hamarosan kicsikarta belőle a vallomást. Megvallotta, hogy csakugyan lopta a bőröndöt, mely egy öreg emberé volt, aki letette magamellé, mialatt ott álldogált a közönség közt és a pénzét számolgatta. A detektiv letartóztatta és másnap a rendőrbíró elé állította a tolvait. Akkorra már az is kiderült, hogy ki az ellopott bőrönd tulajdonosa, John Hamilton-Royd newyorki ügyvéd, aki bejelentet a pályaudvari rendőrségnek a bőröndje eltűnését. Elmondotta, hogy Londonból ment Newyorkba tíz évvel ezelőtt és azóta nem látta fiát, akit egy londoni kereskedelmi intézetben növelt. Az egyik barátja nemrég azt írta neki, hogy fia rossz társaságba került és elzúzott. Most meg akarja látni Londonban és meg sem említi neki érkezését. A rendőrbíró előtt találkozott most a fiatalemberrel aki megismerte benne az apját és nagy örömmel ölelte meg: «Papa! Kedves papa!» Az öreg ember szomorú mosolygással mondotta neki: «Te örülsz nekem, gazember, de én nem örülök neked!» A rendőrbíró megértéssel mérlegelte a különös helyzetet és mind a két tőjüket elbocsátotta. Intézzék el ökl maguk tragikómikus bajukat.

— Az újságíróclub műsoros kerti ünnepe. Szokatlan érdeklődés nyilvánul meg az újságírószervezet szombatesti kerti ünnepéje iránt, amelynek teljes programját alább közöljük: László Bandi operááriákat énekel, Hoykó és Révész Karinthy kabarétréfát, Csiky Viola klasszikus táncszámokat, Kun Magda-Filóp Sándor táncduettet, Solthy Böske groteszk táncszámokat, Pálffy Oly szerzőz énekszámokat adnak elő, Radulescu, a Pallace-bar világhírű beudjosa modern számokat interpretál, Darvas Ernő magánjeleneteket, Mende Klári ugyancsak magánjeleneteket fognak előadni. A műsört Rónay Antalnak, az opera kiváló karmesterének Grieg zongoraszáma fogja befejezni. A különböző számokat hasonló módon ugyancsak Rónai fogja szolgáltatni a kíséretet. Az egyes számok között Hátszék Ernő és Benczel Béla konferálnak. A kerti ünnep előke Kuncz Aladár, a labverseny rendezője Hunyadi Sándor lesz.

— **Egyévi börtönre ítélte a kolozsvári törvényszék egy kolozsi parasztlégényt, aki féltékenységből leszurta riválját.** Egy megrázó parasztdráma elevenedett meg ma délelőtt a kolozsvári törvényszék nyári szekciója előtt. A vádlott Fekete Konstantin kolozsi légény, egyévi börtönre ítélte a törvényszék, mert az elmúlt év őszén mámoros fővel hátulról leszurta riválját, Radu Joant. Fekete a korcsma előtt várta meg Radut és az éj leple alatt egy élesre fent disznóölökéssel támadta meg. Radu testéből, csak horzalmos halálhörgéseire elősiető társai rántották ki a disznóölökést. Fekete futásnak eredt s többnap bújdosás után akadott reá a csendőrség. A törvényszék enyhítő körülménynek tekintette, hogy Fekete elvakuult szerelmében mámoros fővel követte el tettét és ezért csupán egyévi börtönre ítélte.

— **Az amerikai válópörök statisztikája.** A legújabb amerikai statisztikák adatai szerint a házassági elválások száma aggasztó mértékben emelkedik Amerikában. Száz házasságra az egész Unio területén átlag 16 elválás esik, ami azt jelenti, hogy a házassági elválások száma legutóbbi években százalék szerint összehasonlíthatatlanul nagyobb növekedést mutat, mint a népszaporodás. Az 1926. évben Amerikában 1.202.574 házasságot kö-

— **Eljegyzés.** Farkas Rózsika Piskolt és Grósz Miklós Új-Bártfalva jegyvesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Állatok intelligencia-próbája.** Berlimből jelentik: A német egyetemek természettudományi szövetsége újabb kísérletezett az állatok intelligenciájának megállapításával. Ebből a célból különböző állatfajokat próbáltak ki és eredményként meg lehetett állapítani, hogy az összes állatok több-kevesbé tanulmányok még akkor is, ha alacsonyvrendűek. Minthogy Amerikában hasonló kísérletek történtek, a kísérletező intézetek kicserélték tapasztalataikat. Meg lehetett állapítani, hogy a legintelligensebb állat egy német juhász kutya volt. A négyéves állat körülbelül háromszáz parancsot tud követni, olyan parancsokat, amelyek közül néhányat csak gondolatkapcsolás útján lehet megérteni. A kutya négy skatulya közül azt keresi ki, amelyben cigaretták vannak. Eleinte azt hitték, hogy a kutya nem szavakra hallgat, hanem gazdájának mozdulatait figyeli és csak azután hajítja végre a parancsot, azonban meggyőződtek róla, hogy a kutya másként is tudja végrehajtani a parancsot és pedig olyankor, amikor gazdája nincs jelen és a szomszédos szobából hallja a hangját. Érdekes volt a labirintus-próba, amit kutyákkal ejtettek meg. A kutyákat kutyákat egy nagyon szűk, vékony utca felé vitték, ahol csak órák múlva találták meg az eledelt. Másodsor azonban már percek alatt kiismerték magukat az állatok. Megállapították, hogy egerek, kutyák és a patkányok a legértelmesebbek. Triplette professzor halakkal is kísérletezett. Ezeknek az értelmisége már sokkal gyöngébb. Érdekes, hogy a majmok tanulmányok alatta áll a kutyáénak.

— **A nemzetközi katolikus internacionális kongresszusa.** Kölnből jelentik: A napokban fejeződött be a katolikus munkásezüvésületek nemzetközi kongresszusa. A kongresszuson főleg arról tárgyaltak, hogyan lehet a bér-munkást a mai gazdasági és társadalmi viszonyok között a katolikus világnézet elvei szerint nevelni. Dr. Hammels a népek gazdasági életének regenerációjáról beszélt és pedig az isteni hit szellemében. Köln város főpolgármestere, dr. Adenauer, kijelentette, hogy a mai korban minden polgár feladata a vallást feleleszteni önmagában, mert csak a hit erejével lehet a nagy kríziseket legyőzni. A kongresszus a katolikus munkásinternacionálé elnökéül Joos Reichstag képviselőt választotta meg. Záróbeszédében kiemelte a katolikus munkások szolidaritásának szükségességét.

 Adler varrógépek
újából beszerezhetők a főképviselet útján:
„OROLOGIUM” Bukarest I., Str. Carol 60.

Ne kísérletezzen! Vegyen izzadása ellen Höfer 3. számú hintőport sárga dobozban

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Péntek: Krétakör. (Kinai ujdonság, 5 felvonásban. Mozi helyárrakkal, 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Balázs Samu vendégjátékával. Szám: 370.)

Szombat: Nászéjszaka. (Operette ujdonság. Rendes helyárrakkal. Lengyel Irén vendégjátékával. Szám: 371.)

Vasárnap 6 órákor: Akácfa virág. (Operette ujdonság. Olesó mozi-helyárrakkal, 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 372.)

Vasárnap este háromnegyed 9 órákor. Tul a nagy krivánon. (Lengyel Irén bucsufőlépésével. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám: 373.)

Hétfő: A Noszty fiu esete Tóth Marival. (Olesó mozi-helyárrakkal, 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 374.)

A színházi iroda hírei:

Ma este Krétakör mozi-helyárrakkal — vendégjátékkal. Klabund európai híri, mélyhatású 5 felvonásos kínai játéka a Krétakör kerül színre ma este a Magyar Színházban. A Krétakör az európai színpadok legérdekesebb szenzációja volt s a Reinhardt színházai Berlinben és Bécsben 500-szor adták elő. Budapesten olyan óriási sikere volt a Krétakörnek, hogy egyszerre két színházban is játszották: a Nemzeti színházban és a Kamara színházban. A Krétakör eredeti kínai játéktípusban kerül színre Kolozsvárott s így a közönség betekintést nyerhet a kínai színpad excentrikus titkaiba. A Krétakör ma esti előadásának érdekességét egy vendégjáték is fokozza. Ling halás szerepében Balázs Samu fog vendégként fellépni. A Krétakör a esti előadását ugynevezett mozi-helyárrakkal tartják meg, vagyis egy páholy 5 személyre 150 lej s a legdrágább földszinti zsöllye a legelső sorban is csak 50 lej.

Lengyel Irén bucsufőlépései. Még két estét lesz vendége Lengyel Irén a Magyar Színháznak: szombaton este a Nászéjszaka című hallatlanul mulatságos, ötletes, szípközön szellemes francia operette-ujdonságban lép fel, vasárnap este pedig legjobb és leghálásabb szerepében bucsuzik a Tul nagy Krivánonban.

Akácfa virág vasárnap délután, mozi-helyárrakkal. Vasárnap 6 órákor a leghatásosabb, legnagyobb sikerű magyar operette az Akácfa virág kerül színre nagyon olesó mozi-helyárrakkal.

Neményi Lili vendégjátéka. A jövő hét műsorának nagy szenzációja: Neményi Lili négy estére terjedő vendégjátéka lesz. A vendégjáték pontos napját és műsorát holnap már közölni fogjuk.

Noszty fiu esete Tóth Marival, olesó mozi-helyárrakkal. Hétfőn este a legnagyobb sikerű prózai ujdonság a Noszty fiu esete Tóth Marival kerül színre. Helyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Jegyek már most előre válthatók.

Edison-filmszínházban: Broadway és egy 2 felvonásos komédia.

Sok ezer utas dicséri a Mocianu menetrend pontosságát!

Concurs.

Die isr. Cultusgemeinde zu A-Julia sucht einen Kantor, der die Pänigkeit besitzt entweder den Religionsunterricht in der Gemeindegemeinschaft zu erteilen, oder aber die Autorisation hat die genden eines schochet ubodck za versehen. Reflectanten wollen ihre Offerte versehen mit Zeugnissen über religioöse Lebensführung, Alter, Befähigung bisheriges Wirken, eventuell auch mit Abschriften der Kabaot nebst Angabe des familienstandes und der Gehaltsansprüche bis Ende Juli 1. J. an gefertigten Vorstand einsenden.

A-Julia, 9. Juli 1928.

Ernster Géza
secretar.

Fuchs Nándor
präses.

KÖNYV UJDONSÁGOK

SZASZANOV

Végzetes évek

az európai katasztrófa a cári Oroszország háborús külügyminiszterének beállításában. Paleologue nagyszerű naplójának szerkesztője

Ára 408 lei.

SCHIDLOF:

Az érvényesülés művészete

Mindenki hasznát veszi, aki társaságban mozog

Ára 90 lei.

Maurice Paleologue

II. Sándor cár tragikus regénye.

Ára 128 lei.

Lucien Murat hercegné

Nagy Katalin cárnő szerelmi élete.

(A híres cárnő első öszinte, leplezetlen életrajza.)

Ára 128 lei.

TOLSZTOJ

legnagyobb sikerű regénye

Karenina Anna

újra kapható. — A kötetes 1060 lapos regény ára 384 lei.

A legnagyobb amerikai díjjal kitüntetett regény

Szállnak a vadludak

Észak sulyos atmoszféráját es egy tipikusan amerikai szerelmi történet bája él **Ostenso** e regényében.

Ára 265 lei

Marian Harry

Kleopatra szerelmi élete

Egyiptom hírneves királynőjének aki egymásután hódította meg a romai birodalom fejeit, első magyar nyelvű életrajza. Ára 136 lei.

Mauriac

A méregkeverő

a lélek poétájának, első magyar nyelvű könyve. A ma regényei sorozat. Ára izléses vászonkötésben 231 lei.

Lehetetlen szabadulni **Wallace** igazgató regényének varázsától. Olvassa el

A Poliantha titka

című regényét és ön is megerősíti ezt. Ára 136 lei.

A titokzatos banda

Ára 190 lei.

Zola

A pénz

Ára 289 lei.

SHAW

Ember és felsőbbrendű ember.

(Új kiadás.) Ára 170 lei.

Ludwigh Wolf

A játékos

Ára 204 lei.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetéseket előre fizetendő jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előzeteseknek 150 lej.

Teherautó a k. u. szeriáji, 20 m. zsara, oicsón eladó. Schwarz Kovács, Str. Stroescu (Telek-u.) 2. 753

Francia levelezési vállalatok leelőtti órákban. Ajánlatokat „Di one” jellegre a kiadó továbbítja.

Román, nemet és heber órákat ad el. Iomás tanár. Cim a kiadóban

Román magyar gyors és gépirónó állást keres. „Perfekt” jellegre.

Házasságkat előkező körökben díszkréten közzét. Bizony Ferenc házasságközvetítőirodája, Timisoara, Sul. Bartholy 21.

Garzel
literarie - vasizlet
CLUJ
(Kolezsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Urleány lakótársnót keresek szépen butorozott kerti lakásban, fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban.

Zongora kitűnő állapotban levő, helyszüke mi 2. azonnal eladó. Muzem u. 4. ajtó 2.

Két szoba konyha, fürdőszoba és egy fűszerüzlet berendezéssel korsmahelyiséggel együtt kiadó. — Etkezési Ernster vendéglő, Cluj.

Zongoraóra kiadó végzettségű zenészek esetleg gyakorlatossal is. Cim a kiadóban.

Német-magyar gép és gépirónó de u. áni állást keres. Sziv s megkereséseket „Perfekt” jellegre a kiadóba.

Tennisnadrág 540

I-a drill Lei

Trench-Coat Lei 3400

Neumann M. Cluj
férfi- és fiuruha-áruháza Piața Unirii 14.

Pályázat

nagyünnepi előimádkozókra.

A targu-muresi zsidó hitközség keres a nagyünnepre a kisegítő imaház részére **שירת** és **שירת** előimádkozót. Vallásos életű, jóhangu reflektánsok küldjék be ajánlataikat a hitközség címére (Str. Gen. Grigorescu 22.) Fizetés megegyezés szerint. Targu-Mures, 1928. július hó 17.

Stern Antal
vallásügyi alelnök

Imperial, Agfa, Mimosa
fényképészeti cikkek és gépek
Révész Ernő, T.-Mures

בעקאנטמאכונג!

לוח לשנת תרפ"ט אין ועד ש'אהנער אויסדרונג איז יעצט ערשינען. פערנער איז ערשינען אין לוח פון 152 יארע. 70 פעריאגונגען און 82 קאממענטע יארע ועד אינטערעסאנט אויסערעכענט מיט אין שליסעל וועלכער ערקלארט אונד בעלעדט נאנט נענט דא אויסעכונג. ווינערויפט בעצעדונגען וועלע דא לחות: Uj Kelet könyvszállya, Cluj Str. B.L. Pop 10
אדער ביי א
Farkas Márton, Cluj Str. Marinescu No. 26
פרייז דער 152 יאריגער קאלענדער 20 לעי

REUBENI, a zsidók fejedelme

Írta: Max Brod

10

Fordította: dr. Hamburgné Beéski Irén

Az óriás felemelkedett. Koponyája szinte a tetőt érinti. Köpenye kariáról fecszusva, hatalmas redőkkel takarja el az asztalt és karosszéket. Köpenye alatt az ör durva, szürke zsákvászonból készült vezekölöngvet visel: elől felhasítva, hatalmas mellén. — Büszke voltam, tulságosan büszke. Büszke mint a zsidók Vornmszban, akiknek megparancsolta Jeruzsálem szent községének maroknyi maradéka: Hallottunk saanyarúságotokról. Kerekedjtek fel és jöjjetek hozzánk, a szent országba. — Így felelték ekkor az emberek Vornmszból: Rosszul hallottátok. Mert semmink sem hiányzik és országunk királya nagy tiszteletben részesít bennünket. Ezért maradjatok ti a ti kis Jeruzsálemetekben és mi is maradunk a mi nagy Jeruzsálemünkben. — Így felelték ők. De egy évre rá mindnyájan elhullottak a keresztés-vitézek kardjai alatt, gögjüknek miatta. — Átok mindenkire, aki közülünk megfélekedzik szegényéről! Egy gyermek kellett, hogy jöjjön és eszembé juttassa, hogy egy gyermek is elragadhatja tőlem a kulcsot!!

És az öreg az asztalra esik és sir.

Dávid már a lépcsőknél van. Magához szorítja a kulcsot. Ha az öreg most visszakövetelné, úgy életével is megvédené azt. — Bár szegénytelennek érzi azt, hogy a kapusnak valamelyes homályos, nagyvonalú örülete felüton elébe jött és ő mégsem riad vissza attól, hogy tervét rajta keresztül valósítsa meg. Nem vagyok én olyan fontos jelenség, mint ahogy te gondold, kellett volna odakiáltani az örülteknek — nem jelentek többet, mint az én szerelmemet, egy keresztény nő iránti bűnös szereimemet. — És mégis hallgat. Bűn, ez is nagy bűn! De úgy találja, hogy nem tud szabadulni ettől a bűntől, hogy jó bűn ez, amelyen át szabadságához jut.

Mögötte az öreg kiáltása menydörög: — Meddig még, én istenem — még meddig!

11.

Addig, amíg gyávák leszünk — morogja Dávid maga elé, miattal elold a partról egy csolnakot és evezni kezd. Eddig még sohase próbálta ezt. Most egyszerre rájött az evezés művészetére.

Amíg gyávák leszünk, addig nem jöhet a megváltás. Addig, amíg könyveink vannak és nem körmeink.

Nagy fekete ég terpszekedik fölötté. Vilámlástól és távoli mennydörgéstől állandó nyugtalanságban. Néhány esőesepp hull homlokára. Hirtelen szélviharok a folyó hullámain viharzó erővel szökkennek magasba. Szabadság, szabadság! — Oh, ezért tanították tehát, hogy a szabadság leánya, Bath-Chorin egy éjszakai kísértő. — mert a szabadság olyan szép, hogyha megízlelte egyszer valaki, soha, soha többé nem cserélné be semmiért.

És eszébe jut az a mondas, melynek jelentését egy szürke téli reggelen gyermekkorában sehogyssem tudta megfejteni — és mely azóta is időről-időre kinzóan visszatér: — Szeresd az Örökkévalót, a te Istenedet. — a gonosz ösztöneiddel is.

Egyszer közeljárt már a megfajtásához, — azon a téli napon — Hirschl szobájában, a könyveket bujva, amelyekben a felfedező utakról volt szó — és akkor apjának haragja elfojtó módjára csapott le rá. A kapu becsukódott. S most újra látja, a fénybe lát. Nem az-e minden rossznak a gyökere, hogy mi nem szorítjuk az Örökkévalót gonosz ösztöneinkkel is. — ép úgy, mint más népek, a részegeskedő felfedezők, a hallíthatatlan várvédők, a merész hódítók! — Nem onnan jön-e minden nyomorúságunk, hogy mi zsi-

dók túl kevésbé vétkezünk?

És emellett mégis bűnözünk is. — Hirschl erényes és önzetlen. De erényes és önzetlensége — ő észre sem veszi — valósággal tobzódik apró kicsinyességek kiélésében. És ez az öreg kapus! Milyen hűségesen viseli szenvedéseinket, hogyan alkotta át egy pillanat alatt minden kicsiséget szegényünk nagy képévé. A folyóba követ dobáló fiuktól azt kívánja, hogy győzzék le Góliátot és emegem kézzelfogható kis csefögásmossal isteni bűntetőtörvény beteljesítőjének nevez ki. Egy más, szerencsésebb népnél nagy költőnek tartanak, mint Boiárdót. Hirschlben pedig egy humanista, egy ragyogó szónoki tehetség, vagy egy nagy színész veszett el. Nálunk azonban minden rosszul sikerül. »Az éhes tanítónak« megvetés az osztályrésze, és a hű kapus elárulja örülyét.

Miért emelkedtem én fölém? Talán Monikáért? — Valami bölcsesség volna Monikában, amit mi elfeledtünk és egyedül bennem kezd újra világosodni? — Az ő homlokán nagy tengeri utak frissesége, felragyogó tekintetében egy messzi földrészes harcias utai. — Ölelésében a földkerekség felszabadító távolságából jut hozzám valami, amely korunk minden népéhez utat talál magának, csak hozzánk nem.

Leereszti evezőt, fejéhez kap, először ijeszti a rettenetes gondolat, hogy valami rejtélyre hivatott, amely mérhetetlenül magas és végtelenül átkozott is egyszerre. Valamire hivatott, amit senki sem kísérelt, még csak nem is sejtett meg felötte.

Legfőbb ideje, hogy a csolnakot kimentse az árbból és a part felé kormányozza. Mert megérkezett az új és ó-város közötti városi temetőhöz. Ebben a temetőben húzódik az a fal, amely a »Békaműhely« udvarát elkeríti. Egy zökkenés és bevezetést. Jobbra és balra a szűk csatornától falromok, sötét, hallgató házak. — Kész szerencse, hogy nem vágom már oly rövidre a körmeimet, gondolja Dávid. Erre is Monika tanított. Rövid körmeikkel nem tudnék ilyen merészen evezni. — mint ahogy mi mindnyájan mélyen levágtott körmeinkkel, erőtlenségünkkel semmit sem tudunk keményen megmarkolni. Köröm szabad öröm! Nem akartunk vadállatok lenni, — és így rabszolgák lettünk. De szerencsénkre a körmeink közben egész pompásan megnöttek, — ragadozó körmeink, melyeknek a gonosz szellemek tanváznak. Oh pompás, pompás dolog együtt élni ezekkel a gonosz szellemekkel, — ha nem féltünk tőlük. És mellőlől gyermekkorának egész csomó félelmes éjszakai koboldja surran elő, mint a denevérek röpülnek szét az esős mezőkön a városi temető felé.

Milyen szerencse, hogy itt ülök a csolnakban és evezek. Majdnem egész életemre beértem volna vele, hogy vágódjak, — leveleket vigyek a kő alá, — kérdéseket intézsek Monikához beszédközben és ha felelt, új kérdésekkel idéztem fel a mulat, ahelyett, hogy egy szép jövőre gondoltam volna. Egy új találkozásban állj merem reménykedni, egy olyan találkozásban, amelyen az a csendes, izzó esős délutánom volt. Vasárnap, az ő elhagyatott házukban. Alapjában véve nem tartottam méltónak magamat egy ilyen pompás élvezetre, vagy meg nem érdemelt véletlennek tekintettem volna ezt az egyetlen-egy alkalmat. Egy ellenség él bennünk, aki azt sutogja: Nem a te számodra, nem neked, csak másoknak, azoknak, akik szabadok és boldogok. Te is hozzájutottál egyszer, egyetlen-egyszer, —

de ehhez sem volt jogod. Most várnod kell, sokáig kell várnod, valószínűleg egész életeden át és hiába. Így beszél hozzánk évszázadok óta. És végül hiszünk neki, megelégedettek és aggódók vagyunk a mi szükségünkben.

Eltűnt! — A kétségek elrepiültek. Zivatar támadja meg a csolnakot, a csolnak peremét egész a vizig leszorítva. Dávidnak ki kell kötnie. Különböző a következő pillanatban elsüllyed a csolnak.

Az első villám egy lapos kis félszigetet mutat a fal mentén. Hirtelen szorongással felkapaszkodik és ott van előtte, mintha előkészítették volna, egy rövid tutaj. Csak a vízre kell tolnia. És már hajtja is egy hosszú rud segítségével előre, Csenedesebben halad, mint az előbb a csolnak, csevegő evezőivel. S a vihar, amely most kitör, az is segítségére siet. E nélkül könnyen felütné egy nem egészen mélyen alvó polgárnak, hogy vajon ki közeledek ilyen szokatlan időben a városi temetőnél. — Most senkinek sem tűnik fel, aki a sorsra bizza magát, azt megsejti. És így lopódom én át észrevétlenül az ellenséges városra. Egy ör sem újval a falakon. Rohanok és a legszebb leányt hozom el magamnak zsákmányul.

A víz sekélyesedik, a tutaj kövekbe és fűcsomókba ütközik. A két békés prágai városrészes között teljes árságban fekszik a temető. Jó sok évvel ezelőtt szüntek meg a birodalmi viszálykodások és a magyar háború, most nem fének az ellenségtől. De rájuk nem gondoltak — kacag Dávid, a száraz sírhalmokon előreugrálva. Most már felismeri a »Békaműhely« toronycsúcsját.

A kis vasajtó, egy pincelejárát nyitása, nem messze távol a sírtól. Három ugrással éri. Egyszerre a szívét összeszorítja a gondolat, hogy be lehet zárva s egész próbálkozása hiábavaló volt.

Benyit. Zárva van. — Monika nem várja őt többé.

De tüstént szemrehányásokat tesz magának: visszaesés a régi szorongósságába. Erősebben zörget. Rögtön észreveszi, hogy a kapu csak könnyedén volt bezárva.

Sokra képes a gyávaság. Egy nyitott ajtóról is azt hiszi, hogy be van csukva.

Pár lépcsőn tapogatózik felfelé. Egy pincelejár. Egy meleg testbe ütközik. Monika felriad álmából, álmomelegesen öleli át kezét, boldog száját.

— Nem itt nem itt — sutogja.

A pincelejáraton vezető felfelé, fent kinyitja az ajtót. Most ott állnak az udvarban, ahol már olyan régen nem járt. Bokrok és fák mind teli virágujában. Jó illattal terhesek és bársonyos éjszakai szél lebeg köztük. A zivatar messzi távolban, langvos tompa felvillanás időként.

Gyors léptekkel vészi őt a leány az előlő ház szűk csigalépcsőjén felfelé, leányszobájába, mely a kovácsműhely fölött van.

Milyen barátságos itt, milyen jó meleg a vihar után, ahonnan érkezett.

Cseh kristály poharakban vérszínű boresepek ragyognak. — Nem, ebből nem! Nem akar vétkezni az étkezési törvények ellen. Csak vizet!

De Monika talán a vízbe is bort töltött, úgy izgatja őt, minden csepp vért a fejébe kerget. Láruk alatt a kovácsműhelyben talán éjszaka is dolgoznak? Tompa kalapácsolás hangzik az üres műhelyből, megremegtetve az emelet padlóját.

Puha kezekkel simogtatja Monika a haját és halántékát és fejét az arcára fekteti.

— Ez az ablak, amelynél akkor vasárnap lestelek.

— És ma is vártál rám?

— Azóta — minden éjjel.

Többet nem beszél róla. Nem dicsekszik türelmével, előrelátásával. És a fiúnak e szavak büszke fukarsága édesnek, felszabadítóknak tűnik. — épen úgy, mint gyöngéd csókja, vagy keskeny karjainak hűvössége, melyet a vékony szövöten átérez. Igen, ez uira ő, az ő Monikája, annak a felejthetetlen vasárnapnak komoly, még odaadásában is szent kedvese.

De újból elidegeníti őt minden mozdulat, amit a leány tesz. az ő saját szobájában imbolygó kék lámpafényben, aranycsillagosüveg heverők és selyem függönyök keretében, a leány biztosabb, viharosabb, jelentősebb, mint lent, szüleinek lakóházában volt. Monika lerázta bilincseit, Iszik és táncol. A pompás paduánát táncolja — és éneklj hozzá a melódiát — melynek mozdulatai egész kedves testét átjárják, mellkendője lehull karcsu, fehér vállairól. És körülötte magányos, önfeléd éjszaka, csend és álom mindenfelé. Milyen csalogató ez, milyen szédítő!

Valahányszor táncközben elsuhan mellette, forró arcát arcához szorítja, arcmelege átjárja őt, — de már kacagva három fordulattal a távoli, sötét szobasarkokban terem, ahonnan királyin dacos arccal lépeget újra elő.

Egy más Monika, mint akiről ő álmodott.

De amikor álmodta, hogy a leány elfogódottsága és szelidsége és bűnbánóan ruhákba zárt teste varázsolta őt el, akkor úgy látja tévedett és most más-kép érez.

— Mit csinálsz, Monika?

Egy fekete szőnyeget cipel elő s ráteríti az ágyra. A fiúnak meg kell fordulnia arcával a fal felé. Akkor tapsol a kezével: »Kész« — fehér finom mezelettség, egy csöppnyi székeség karjai alatt és ölében, széttárvan, mint egyik virágzó bokor kinn az udvaron. Kezei feje alatt, úgy, hogy két könyve és a kerek melle, ami fölött fény és árnyék üzik játékuat, ragyogón villog feléje. — Így volt ez Meszzer Balbonál — kacag rá. És egyre erősebben kacag úgy, hogy már azt sem tudja mit gondoljon róla.

— Most gyere, — gyere már a kirozóhelyre. Annakidején ő nevezte így részvétből. Elkieseredés, nő benne nagyra, szegyenkezés. Úgy érzi, hogy a legjobbat akarják benne megsebezni megölni. — Lillith!

De ellenállásra már nincs idő. Most először érez kábító gyönyörök közepette valamit, ami a rémület finom túszurásához hasonlít.

12.

És mégsem a rémület az, amit ez az éjszaka visszahagy emlékezetében. A rémület egy pillanat alatt eltűnt. És emlékezetében nem marad más vissza mint a Monika mélyesen szorongó hozzásimulása. Mert Monika, ki olyan bátor, fél a zivatartól. Fenyegető vilámlás, ijesztő mennydörgés tart szünt nélkül egész éjszaka. Reszkette simul a leányka Dávid mellére, ujjong ha a vakító villám ki-kimarad, el akarja felejteni, csókokba akarja felejteni félelmét és halk, félelmetes szavakban panaszkodik, valahányszor a dörgés újra kezdődik, veszekszik, mintha az ijesztető zivatar egy effene elkövetett jogtalanság lenne. Milyen pompás dolog vigasztalni őt és milyen édesen esik, ha vigasztalás közben közelebb simul az emberhez.

(Folyt. köv.)

מליתים ממורים מפרים

„Safuth“ - Cluj

KIADÓHIVAT

Str. Bar

SZERKESZTO

Ejjeji telef

ELŐFIZETÉSI

Egész évre

Félévre

Negyedévre

Egy óra

XI évfolyan

1928 jul

* 50

Gemil

Brattanu V

nyugalmaszól

szén a kilenc

gyalások „sike

hogy a pénzű

nap mulva át

Victor Antone

dést tárgyaló

szónoki elánn

szörződés alá

fejlődésének u

optimista kijel